

Zienswijzen op voornemen tot aanwijzing gemeentelijk monument

Jong erfgoed

Collegedatum: 19 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie
2. Albrachthof
3. Amsterdamsestraatweg 441A
4. Croeselaan 18
5. Daltonlaan 200
6. Groenestraat 100, 102, 104
7. Ina Boudier Bakkerlaan 50
8. Jan Meijenstraat e.o.
9. Kemal Atatürkstraat, Pal Maeterstraat en Thomas Masarykstraat
(Voordorp)
10. Mariaplaats
11. Oranje Nassaulaan 2
12. Reijer Anslostraat e.o. (Vondelparc)
13. Rijksstraatweg 12C
14. Teugelhof
15. Tiberdreef
16. Vechtoever
17. Universiteit Utrecht
 - 17.1 Algemeen
 - 17.2 H.R. Kruytgebouw – Padualaan 8
 - 17.3 Educatorium – Leuvenlaan 19
 - 17.4 Minnaertgebouw – Leuvenlaan 4
 - 17.5 Basketbar – Genevelaan 8
 - 17.6 Universiteitsbibliotheek – Heidelberglaan 3
 - 17.7 Warmtekrachtstation – Limalaan 36
 - 17.8 Universiteitsmuseum – Lange Nieuwstraat 106
 - 17.9 Kantinegebouw (Dining Hall) - Maupertuusplein 1 (in voornemen staat Maupertuuslaan 1)

1. Algemene informatie

Op 29 augustus 2023 heeft het college van B&W besloten om voor een selectie van 38 complexen, gebouwen en objecten uit de periode 1970- 2008 de procedure te starten tot aanwijzing als gemeentelijk monument.

Met de start van de procedure worden belanghebbenden (dat zijn de eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden) over het voornemen middels een brief geïnformeerd. Zij hebben de gelegenheid om binnen een bepaalde termijn (voor 31 oktober 2023) een zienswijze in te dienen. Door middel van een pro forma zienswijze was het mogelijk om twee weken extra de tijd te krijgen. Een enkele eigenaar heeft op een later moment de kennisgeving van het voornemen ontvangen, omdat de adresgegevens niet juist bleken te zijn. Zij hebben alsnog de tijd gekregen om een zienswijze in te dienen.

Alle zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ingediend. De zienswijzen zijn ook ingediend door belanghebbenden en zijn in behandeling genomen.

Voor zover er in deze zienswijzennota gesproken wordt over vergunningvrije activiteiten, werkzaamheden wordt hier altijd bedoeld de vrijstelling op de vergunningplicht op grond van de Verordening Erfgoed gemeente Utrecht.

De zienswijzen zijn gerangschikt op alfabetische volgorde van het adres, zienswijzen van de Universiteit Utrecht zijn gebundeld in een eigen hoofdstuk met alle 8 zienswijzen.

2. Zienswijze Albrachthof

Op 25 oktober 2023 heeft de SSH als eigenaar van het pand Albrachthof 6, 13 t/m 16, 20, 24 een 'zienswijze voornemen aanwijzen, complex Albrachthof als gemeentelijk monument'.

De eigenaar Bo-Ex van Albrachthof 1 t/m 5, 29 t/m 38, 39 en Bloemstraat 33 t/m 43 (oneven) heeft geen zienswijze ingediend.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Albrachthof als gemeentelijk monument

Reactie	Antwoord
1 In de brief wordt geen onderbouwing gegeven die betrekking heeft op de monumentale waarde van de Albrachthof als zodanig. Er wordt slechts aangegeven dat het om een 'representatief complex' gaat uit de stadsvernieuwing. Daarmee lijkt de aanwijzing vrij willekeurig.	• Aan de selectie is een uitgebreid proces van inventariseren en waarden voorafgegaan. Daarbij is de periode van de stadsvernieuwing (1970-1990) in Utrecht inhoudelijk zo compleet mogelijk in beeld gebracht inclusief de gebouwen en complexen die daaruit voort zijn gekomen. Vervolgens is voor de waardering van deze periode gekeken naar de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. Aangezien voor de periode van de stadsvernieuwing veel meer dan in eerdere periodes de betrokkenheid van bewoners en sociaal-maatschappelijke thema's een belangrijke rol spelen bij de totstandkoming van gebouwen en complexen, zijn in het kader van het landelijke programma Post '65 aanvullingen op deze criteria geformuleerd om te komen tot complexen die representatief zijn voor de lokale geschiedenis van de stadsvernieuwing. Representatief in de wijze waarop ze tot stand gekomen zijn en de afleesbaarheid daarvan in de verschijningsvorm. • De Albrachthof is in zijn totstandkoming en vooral de daaruit voortgekomen stedenbouwkundige opzet en vormgeving het meest uitgesproken en herkenbare voorbeeld van de stadsvernieuwing in Oudwijk. Oudwijk is tevens één van de wijken waar de stadsvernieuwing in Utrecht een grote rol heeft gespeeld en het huidige aanzien van de wijk mede heeft bepaald. De cultuurhistorische waardering van de Albrachthof is mede daarop gebaseerd en beschreven in de redengevende beschrijving.
2 De toekomst van de bewoners er niet mee gediend. De eisen die bewoners stellen aan hun woonomgeving zijn niet meer die van de stadsvernieuwing. Aanwijzing als monument betekent het 'conserveren' van het bestaande architectonisch en stedenbouwkundig beeld.	Het aanwijzen als monument betekent niet dat het complex geconserveerd wordt. Aanpassingen zijn altijd mogelijk om aan de hedendaagse normen voor woonkwaliteit te voldoen. Voor complexen uit de periode van de stadsvernieuwing wordt de nadruk bij de bescherming gelegd op de kernwaarden om daarmee meer flexibiliteit te bieden voor aanpassingen. Zo is in de redengevende beschrijving aangegeven dat het materiaal – trespa – niet tot de te behouden monumentwaarden behoort.
3 Aanwijzen als monument staat toekomstige verduurzaming in de weg.	De verduurzamingsopgave geldt ook voor monumenten. Verduurzaming van monumenten draagt bij aan het behoud van cultureel erfgoed. Juist vanwege de nadruk op de kernwaarden is er meer ruimte voor deze opgave. Zo speelt de

authenticiteit van materialen bij deze jongere gebouwen minder en kunnen ze vervangen worden.

Voor het onderdeel van het complex dat eigendom is van SSH ligt de kernwaarde in het destijds hergebruikte casco van de drukkerij. De destijds gebruikte materialen zoals trespa behoren niet tot de monumentale waarden en zijn vervangbaar voor duurzamere materialen.

Advies:

Gezien de cultuurhistorische waarden van het complex is het advies om de Albrachthof (Albrachthof 1 t/m 5, 6, 13, 14, 15, 16, 20, 24, 25 t/m 39, Bloemstraat 33 t/m 43 (oneven) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

3. Zienswijze Amsterdamsestraatweg 441A, Oranjekapel

Op 25 oktober 2023 heeft de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) een 'zienswijze voornemen aanwijzing Amsterdamsestraatweg 441A als gemeentelijk monument' ingediend.

Er heeft een informeel gesprek plaatsgevonden op 08-02-2023.

Er wordt een verkennend onderzoek gedaan naar de transformatiemogelijkheden.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Amsterdamsestraatweg 441A als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 De PGU geeft aan dat het gaat om een vervanging van de Oranjekerk die in 1983 is gesloopt met uitzondering van de toren. Het is mogelijk dat in de toekomst ook afscheid moet worden genomen van de Oranjekapel, in verband met verder afnemend kerkbezoek.	De mogelijke afstoting in de toekomst is ter kennisgeving. Overigens noemt de PGU expliciet dat de gemeente hier een gemeentelijk kerkelijk monument wil aanwijzen, een categorie die expliciet wordt genoemd in de Verordening Erfgoed gemeente Utrecht.
2 De aanwijzing van de Oranjekapel zou een ernstige beperking opleveren van de mogelijkheden om het gebouw te verkopen en daarmee middelen genereren om daarmee andere kerkgebouwen, met een monumentale status, in stand te houden. Sloop of ingrijpende verbouwing (ten behoeve van herbestemming) van de kerk en toren wordt ernstig beperkt. Als voorbeeld wordt de verbouwing van de Bethelkerk genoemd, pas na bezwaar is de vergunning verleend, maar het plan kan door gestegen kosten niet worden gerealiseerd.	Er zijn ook andere factoren die een grote invloed hebben op de verkoopwaarde, zoals de mogelijke bestemmingen in het omgevingsplan en de locatie. Herbestemmen van religieuze gebouwen komt vaak voor, waarbij de nieuwe bestemming in afweging met de monumentale waarden wordt beoordeeld. Gezien de genoemde beperkingen voor sloop en verbouw maar ook de mogelijke beperkingen bij verkoop, is in goed overleg met de PGU door de afdeling Erfgoed de opdracht verstrekt aan een architectenbureau om de mogelijkheden van verbouw en ander gebruik te onderzoeken.
3 De PGU heeft bezwaar tegen de aanwijzing en ziet niet dat de Oranjekapel een zodanige waarde heeft.	Op grond van met name de Verordening Erfgoed is het college bevoegd tot aanwijzing van gemeentelijke monumenten, als het college de monumentale waarden toekent die voldoen aan de criteria in de verordening. De Oranjekapel wordt ook door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beschouwd als een bijzonder voorbeeld van een vervangingskerk in het rapport Post'65 gebedshuizen (2020).
4 De PGU verzoekt om voor de aanwijzing in overleg te treden over wat de aanwijzing concreet betekent, welke elementen bewaard moeten blijven en wat de mogelijkheden zijn het gebouw te veranderen wanneer het een andere, niet-kerkelijke functie zou krijgen.	Dit overleg heeft na het voornemen tot aanwijzing plaatsgevonden, dat heeft onder meer geleid tot de opdracht voor het onder 3 genoemde onderzoek. Het onderzoek heeft geleid tot studie met mogelijke scenario's voor transformatie en is besproken met de PGU.
5 Op 9 november heeft de gemeente (afdeling Erfgoed) toegezegd opdracht te geven voor een rapport over de herontwikkelingsmogelijkheden. De PGU stelt het zeer op prijs, gelet op de belangen en te maken afweging.	Ondanks de door de PGU verwachte beperkingen en de twijfel aan de monumentale waarde is goed overleg gevoerd, ook over het genoemde onderzoek.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het gebouw is het advies om de Oranjekapel aan de Amsterdamsestraatweg 441A aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

4. Zienswijze Croeselaan 18, Rabobank

Op 27 oktober 2023 heeft de Coöperatieve Rabobank U.A. een 'zienswijze voornemen tot aanwijzing Croeselaan 18 als gemeentelijk monument' ingediend.

Op 18-09- 2023 heeft een gesprek plaats gevonden tussen vertegenwoordigers van de Rabobank en Erfgoed. Op 02-10-2023 is door Erfgoed een bezoek ter plekke gebracht – specifiek aan het hoofdkantoor uit 1983. Naar aanleiding van het bezoek is een notitie monumentale waarden gemaakt, gedateerd 16-10-2023.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Croeselaan 18 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 De decentrale organisatie uit de bouwtijd heeft plaatsgemaakt voor één centrale bank. Door de monumentenstatus zou de achterhaalde en niet meer toepasselijke verschijningsvorm tot in lengte van jaren moeten worden behouden. Ook is het logo van destijds dat terugkomt in de vormgeving van het gebouw vervangen door een ander logo.	Het gebouw is sinds de bouwtijd al aangepast – met name in het interieur - vanwege de andere organisatiestructuur en identiteit. Een monumentenstatus verplicht niet om altijd alles te behouden zoals het nu is, het gaat altijd om een afweging tussen de wensen van de eigenaar en de monumentale waarden. De cultuurhistorische waarden die gelegen zijn in het bijzondere gebouwwontwerp zijn nog herkenbaar, maar hebben aanpassingen in de loop der tijd niet tegengehouden.
2 De spiegelarchitectuur is niet uniek, nationaal en internationaal zijn meer grote kantoorpanden met glazen gevels. Bovendien is de oorspronkelijke glazen gevel in 2014 vervangen door een energiezuiniger, spiegelende gevel. De vraag is ook of de (oorspronkelijke) gevel representatief is voor de periode 1970-2008.	Het spiegelgebouw is uniek als zeer vroeg, zelfs de eerste of één van de eerste voorbeelden van architectuur met een spiegelende glazen gevels in Nederland. Voor de mogelijke aanwijzing van gemeentelijke monumenten krijgt het gebouw hierdoor hoge cultuurhistorische waarde. Het vervangen van de oorspronkelijke gevel doet niet af aan het ontwerp dat nog steeds overeind is gebleven en blijkbaar ook doorslaggevend geweest is voor het opnieuw kiezen in 2014 voor hetzelfde gevelbeeld.
3 Betwijfeld wordt of het spiegelgebouw het eerste gebouw in Nederland was met een glazen gevel, bijvoorbeeld is het gebouw van de Zwolse Algemene in Nieuwegein ook uit 1984. Het belangrijkste argument voor de aanwijzing vervalt daarmee.	Het gebouw van de Zwolse Algemene en de Rabobank zijn ongeveer gelijktijdig tot stand gekomen (1983/1984) en behoorden tot de eerste gebouwen met een glazen gevel in Nederland. Het gebouw in Nieuwegein is inmiddels gesloopt.
4 Aan het gebouw hebben in de loop der jaren grote wijzigingen plaatsgevonden. Dat blijkt ook uit een aanvullende mail van de afdeling Erfgoed. Een aantal onderdelen is monumentaal, een aantal niet, de Rabobank moet nu gedetailleerd borgen waar in de toekomst wel en niet aanpassingen mogelijk zijn. Dat maakt het beheer uitermate ingewikkeld. Aanwijzing is in strijd met het evenredigheidsbeginsel.	Op verzoek is nader aangeduid wat de monumentale waarden zijn, dat schept meer duidelijkheid voor de eigenaar en is ook van belang bij toetsing voor toekomstige wijzigingen. De Rabobank hoeft nu niet te 'borgen' voor wat betreft mogelijke toekomstige aanpassingen. Naar onze mening is er geen sprake van beheer dat ingewikkelder wordt. Juist vanwege de wijzigingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, met name in het interieur, zijn veel aanpassingen zonder meer mogelijk. De nog aanwezige monumentale onderdelen worden benoemd in de notitie. Vanuit het algemeen belang van de aanwijzing tot monument en in zorgvuldige afweging van belangen is naar onze mening geen sprake van onevenredigheid.
5 De cellenstructuur is aan de buitenkant nog redelijk intact, aan de binnenkant is deze vrijwel verwijderd. De cel staat niet meer voor wat het destijds vertegenwoordigde.	Aan de buitenkant is deze cellenstructuur nog zichtbaar. De cellen maken deel uit van het geschiedenis en het vroegere gebruik van het kantoorgebouw en vormen een belangrijk onderdeel van de gevelarchitectuur.

6	Kantooromgevingen zijn voortdurend aan inzichten en veranderingen onderhevig. Door de status worden wijzigingen beperkt.	Zie ook de punt 1 en 4, ook met de status van (gemeentelijk) monument zijn wijzigingen mogelijk.
7	Juist nu wil de Rabobank ingrijpend verduurzamen. Een adviesbureau heeft een voorstel gedaan voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Groene pockets aan de glazen gevels die zorgen voor verticale verbindingen maken daar deel van uit.	Het verduurzamen juichen we juist toe, in overleg is veel mogelijk en er is ook veel ervaring en expertise opgebouwd. Het vergroenen van de glazen gevel vraagt een afweging tussen een voorstel voor klimaatadaptatie en biodiversiteit en de monumentale waarden. Wijzigingen aan het exterieur zijn ook zonder monumentenstatus vergunningplichtig en behoeven een advies van de Commissie Omgevingskwaliteit. Deze Commissie betreft bij haar advies ook de waarde van het bestaande gevelbeeld. Er zijn wellicht ook andere delen van het gebouw die zich goed lenen voor vergroenen.
8	De Rabobank vraagt doorgaans aan architecten om auteursrechten over te dragen, om de handen vrij te hebben bij toekomstige wijzigingen, door de voorgenomen status zijn er alsnog beperkingen in de mogelijkheden tot wijzigen.	De gemeente heeft het voornemen tot aanwijzing vanuit het algemeen belang voor het behoud vanuit de publieke rol, dat staat los van privaatrechtelijke afspraken zoals over auteursrecht.
9	Onderdeel van het SPVE voor het Matserterrein is een verbinding op hoogte tussen met name het Spiegelgebouw en het spoor/ de Moreelsebrug. De monumentenstatus zal verbindingen bemoeilijken. Als de verbindingen redelijkerwijs niet meer mogelijk zijn dan handelt het college in strijd met het vertrouwensbeginsel gelet op de intentieovereenkomst over ontwikkelingen met name op het Matserterrein.	De mogelijkheden om in de toekomst een verbinding op hoogte te maken tussen Moreelsebrug en het spiegelgebouw blijven bestaan. De intentieovereenkomst gaat onder andere over het doortrekken van het Forum langs het spiegelgebouw. Dit blijft mogelijk. In het geval van een monumentenstatus vindt altijd een afweging plaats tussen voorgenomen ontwikkelingen zoals opgenomen in de intentieovereenkomst en de monumentale waarden. De aanwijzing tot monument heeft geen gevolgen voor de intentieovereenkomst. Er wordt niet ingezien dat er sprake zou zijn van strijdigheid met het vertrouwensbeginsel, omdat toekomstige ontwikkelingen mogelijk blijven.
10	De Rabobank ziet de aanwijzing van onderdelen van het spiegelgebouw als een inbreuk op het eigendomsrecht. Het eigendom wordt door de voorgenomen aanwijzing onevenredig beperkt. Verwezen wordt naar het Burgerlijk Wetboek, de Awb, en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens; ook rechtspersonen kunnen een beroep doen op dit Verdrag.	Een monumentenstatus verandert of wijzigt niets aan het juridisch eigendom, dat blijft gewoon zoals het nu is. Dat wordt bevestigd is vaste jurisprudentie. Er is daarom geen strijdigheid met geldende nationale en Europese wet- en regelgeving.
11	Er ligt een grote uitdaging om de vastgoedportefeuille voor 2050 als onderdeel van de bedrijfsvoering te laten voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs. Het spiegelgebouw neemt in de portefeuille een belangrijke plaats in. De ambitieuze plannen van de Rabobank op het gebied van verduurzaming, klimaatadaptatie en biodiversiteit worden door de aanwijzing volledig, onmiddellijk en permanent geblokkeerd. Een monumentaal belang – volgens de Rabobank niet of beperkt aanwezig - kan niet zwaarder wegen dan de duurzaamheidsplannen. Rabobank hoopt op steun van het College voor haar ambitieuze duurzaamheidsbeleid. Een monumentenstatus bemoeilijkt het proces.	Zie ook punt 7. Wijzigingen aan beschermde monumenten zijn, met omgevingsvergunning, mogelijk en dat geldt dus ook voor maatregelen op het gebied van verduurzaming, klimaatadaptatie en biodiversiteit, zaken die we als gemeente zoals gemeld toejuichen. Bij voorgestelde wijzigingen aan het gebouw wordt een goede afweging gemaakt en is van het blokkeren van plannen geen sprake.

De Rabobank stelt in haar conclusie:

Gelet op het voorgaande verzoekt de Rabobank om gehoor te geven aan de genoemde bezwaren en om af te zien van het voornemen om de aangewezen onderdelen van het Spiegelgebouw aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Het gebouw heeft meer dan voldoende cultuurhistorische kwaliteiten om het aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

Bij toekomstige ontwikkelingen zal gekeken worden naar een goede balans tussen de monumentwaarden en de aspecten als functionaliteit en beheer, duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en biodiversiteit) en gebiedsontwikkeling.

Gezien de reeds aangebrachte wijzigingen, met name in het interieur zijn veel aanpassingen mogelijk. De in de notitie benoemde onderdelen maken delen uit van de te beschermen monumentale waarden.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het gebouw is het advies om het 'Spiegelgebouw' Rabobank, Croeselaan 18 aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

5. Zienswijze Daltonlaan 200

Op 11 december 2023 heeft een advocatenkantoor namens Aroundtown Management N.L. B.V. ("Aroundtown") en Florisse Daltonlaan B.V. ("Florisse"), een 'zienswijze voornemen aanwijzing Daltonlaan als gemeentelijk monument' ingediend. Hieronder volgt een samenvatting van de zienswijze en de reactie – omdat het een samenvatting betreft is de nummering anders dan in de zienswijze.

Eigenaar geeft aan dat het voornemen consequenties heeft voor de herontwikkeling van het perceel en het gebied. Het kantoorgebouw heeft daarin een sleutelrol, volgens de eigenaar. Over het initiatief wordt sinds 2019 gesproken met de gemeente. Sloop van het pand was daarbij aanvankelijk het uitgangspunt. Wel is in de afgelopen jaren diverse malen aangegeven dat er een procedure tot aanwijzing als monument apart loopt. Uitgangspunt voor de gemeente is dat deze procedure voortgezet zou worden in afwachting van een definitief besluit van B&W.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Daltonlaan 200 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Eigenaar van het pand werkt aan de herontwikkeling van het gebied "Daltonpark". Het kantoorgebouw vervult een sleutelrol in deze herontwikkeling. Voornemen tot aanwijzing tot gemeentelijk monument belemmert daarom de herontwikkeling van het gehele gebied. Tijdens een workshop van de gemeente met de ontwikkelaar is een eventuele monumentale status kort ter sprake geweest. In latere gesprekken met de gemeente is de sloop van het kantoorgebouw altijd als uitgangspunt gehanteerd en in plaats daarvan zou een woongebouw worden opgericht. De potentiële monumentale aanwijzing wordt in een gemeentelijk memo als één van de redenen genoemd waarom het gehele project niet kansrijk wordt geacht. De gemeente adviseert het proces en de besluitvorming rond de erfgoedstatus af te wachten en de procedure te doorlopen.	Het klopt dat er al enige tijd met de gemeente gesproken wordt over gebiedstransformatie waarbij deze locatie als mogelijke woonlocatie zou kunnen worden ontwikkeld na sloop van het gebouw. Tegelijk is door de gemeente bijtijds, al in 2020, aangegeven dat er een aparte procedure zou starten voor aanwijzen als gemeentelijk monument. De gemeente heeft een eventuele monumentenstatus geagendeerd, omdat dit betekent dat een gebouw niet mag worden gesloopt. Het staat ook als punt genoemd in de memo van de gemeente (van 9-12-2022). Uitgangspunt voor de gemeente is dat deze procedure voortgezet wordt in afwachting van een definitief besluit van B&W.
2 Eigenaar betwist de monumentale waarde. In de Verordening artikel 3 is vermeld dat een gemeentelijk monument kan worden aangewezen dat van bijzonder belang is vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde. Uit de documenten leidt de eigenaar niet af wat in dit verband van bijzonder belang is.	In de zienswijze wordt verwezen naar een uitspraak van de Raad van State (van 10 februari 2016). Een passage daaruit wordt aangehaald omdat een redengevende omschrijving zou ontbreken. In die uitspraak is de Raad van State echter ook duidelijk over de beoordelingsvrijheid van B&W bij het bepalen van de monumentale waarde en de beleidsvrijheid voor aanwijzing tot gemeentelijke monumenten. Het gaat hier met name om de cultuurhistorische waarde: de waarden van het gebouw als voorbeeld van een specifieke architectuurstroming en een voor Utrecht in die tijd ambitieuze stedenbouwkundige ontwikkeling voor een kantorenpark (Archiparc). De redengevende beschrijving van de cultuurhistorische waarden is mede naar aanleiding van de zienswijze uitgebreid.
3 Bij het voornemen ontbreekt een redengevende omschrijving. Uit rechtspraak volgt dat een redengevende omschrijving voldoende aanknopingspunten moet bevatten dat de aanwijzing redelijkerwijs gerechtvaardigd wordt door de bijzonderheden van het object.	Wij zijn van mening dat de omschrijving, zeker na de genoemde aanvulling, wel degelijk voldoende aanknopingspunten bevat voor de motivering van de voorgestelde aanwijzing, alle relevante aspecten komen aan de orde. Een redengevende omschrijving dient bovendien primair voor de registratie in het erfgoedregister.
4 De omschrijving is zeer summier onderbouwd en de onderbouwing is onvoldoende en wordt door de eigenaar betwist. Ook blijkt op geen enkele wijze dat deskundig advies is ingewonnen.	Zie de reactie onder punt 2 en 3. De gemeente beschikt over meer dan voldoende deskundigheid binnen de afdeling Erfgoed. Ook de Commissie Omgevingskwaliteit die de selectie van

	Eigenaar heeft een extern deskundigenbureau gevraagd om de monumentale waarde te analyseren. De uitkomsten zullen worden ingebracht in de procedure.	een positief advies voorzien heeft, beschikt over voldoende deskundigheid, waaronder deskundigen op gebied van architectuurhistorie, stedenbouw, duurzaamheid en erfgoed/instandhouding. De toegezegde analyse van een extern deskundig bureau hebben wij niet ontvangen. Zie ook punt 10.
5	Eigenaar is van oordeel dat een aanwijzing als monument geenszins in de rede ligt. Het voornemen is in strijd met het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel.	De voldoende motivering is onder punt 2 en 3 beschreven. De omschrijving is uitgebreid, mede naar aanleiding van de zienswijze. De inventarisatie en selectie is uiterst zorgvuldig uitgevoerd, hetgeen ook door de Commissie Omgevingskwaliteit wordt bevestigd.
6	Aanwijzing als monument weegt niet op tegen belangen van de eigenaar. Het algemeen belang bij aanwijzing staat niet in verhouding tot de beperkingen en de financiële gevolgen voor de eigenaar. Uit rechtspraak volgt dat negatieve gevolgen bij de aanwijzing moeten worden betrokken en niet pas in een procedure omgevingsvergunning. Het College heeft in deze een onderzoeksplicht. Indien het College van mening is dat er alternatieve mogelijkheden zijn (transformatie of hergebruik) dan moet zij het College dit aannemelijk maken. Hierbij wordt verwezen naar een viertal uitspraken van de Raad van State.	Wij hebben kennisgenomen van de uitspraken van de Raad van State waarnaar wordt verwezen. Eventuele negatieve gevolgen moeten inderdaad bij aanwijzing worden betrokken indien deze concreet gemaakt kunnen worden en er moet sprake zijn van concrete planvorming. Indien de eigenaar inzicht geeft in de negatieve financiële gevolgen (zie punt 10) dan kunnen wij voldoen aan de onderzoeksplicht. In die fase kunnen wij ook indien nodig alternatieve mogelijkheden onderzoeken en komen tot een definitief advies ten behoeve van de genoemde belangenafweging. Zie ook punt 8 over herbestemming van gebouwen.
7	Sloop van het kantoorgebouw is van cruciaal belang voor de herontwikkeling van het gehele project "Daltonpark", alleen op dit perceel is realisatie van woningbouw mogelijk en dat biedt financiële dekking voor de gehele herontwikkeling. Een monumentale aanwijzing blokkeert daarmee het gehele project.	De gemeentelijke memo Daltoncluster (09-12-2022) stelt als conclusie dat voor cruciale onderdelen van de gebiedsontwikkeling de planvorming op dit moment niet kansrijk lijkt. Het gaat dan met name om de invulling van de mogelijke functiemix en daaraan gekoppeld de financiële haalbaarheid. Ook lijkt de bereidheid tot een gezamenlijke ontwikkeling door alle eigenaren te ontbreken, waarmee het de vraag is of een gebiedsontwikkeling de gewenste meerwaarde zal hebben. Uit de memo blijkt dat de mogelijke erfgoedstatus één van de belangrijke aspecten is, maar niet het enige voor een in de ogen van de gemeente goede herontwikkeling van het gebied.
8	De aanwijzing belemmert sloop van het gedateerde gebouw. Ook is in het verleden onderzoek gedaan naar transformatie naar modern kantoorgebouw, laboratorium of wonen. Dit is niet haalbaar gebleken, of alleen met hoge kosten en ingrijpende wijzigingen aan het gebouw. Deze onderzoeken wil de eigenaar delen indien gewenst.	Herbestemmen van als monument aangewezen gebouwen is vaker mogelijk dan gedacht. Zo zijn er meer vrijstellingen mogelijk van bouwregelgeving. Erfgoed is doorlopend betrokken bij vaak complexe processen van neven- of hergebruik van monumentale gebouwen. Herbestemmen is ook een duurzamere variant dan sloop en nieuwbouw. Voor de genoemde onderzoeken zie punt 10.
9	Het kantoorgebouw levert minder op dan een nieuw en groter woongebouw. De eigenaar heeft dus een zwaarwegend financieel belang. Het College zou gelet op deze belangen onderzoek moeten doen en de belangen bij het definitieve besluit moeten betrekken.	Zie reactie punt 6. Voor wonen geeft de gemeentelijke memo overigens aan dat nog nader onderzoek nodig is gezien de hoge geluidsbelasting, ook vanwege de ambitie van de gemeente voor gezond stedelijk leven.
10	De eigenaar verzoekt tot slot het pand niet aan te wijzen als gemeentelijk monument, de standpunten worden nog nader onderbouwd	Wij hebben het genoemde deskundigenrapport nog niet ontvangen.

met een deskundigen rapport over de monumentale waarde en dit dient te worden betrokken bij de verdere besluitvorming.

We stellen voor het definitieve besluit op te schorten om de eigenaar de gelegenheid te geven het rapport aan te leveren. Hetzelfde geldt voor de rapporten waaruit zou blijken dat het gebouw niet herontwikkeld kan worden. Wij doen dit om het proces zorgvuldig te doorlopen, aangezien de eigenaar al enige tijd in gesprek is met de gemeente over herontwikkeling. Voor het aanleveren van de gevraagde informatie geven wij de eigenaar vier weken de tijd.

Advies: We stellen voor het definitieve besluit aan te houden om de eigenaar van Daltonlaan 200 de gelegenheid te geven het rapport aan te leveren. Hetzelfde geldt voor de rapporten waaruit zou blijken dat het gebouw niet herontwikkeld kan worden. Wij doen dit om het proces zorgvuldig te doorlopen, aangezien de eigenaar al enige tijd in gesprek is met de gemeente over herontwikkeling. Voor het aanleveren van de gevraagde informatie geven wij de eigenaar vier weken de tijd. Bij het definitieve advies betrekken wij ons onderzoek naar de financiële gevolgen – mits de eigenaar concreet aangeeft wat deze gevolgen zijn en bovendien direct verband houden met de aanwijzing - en indien nodig alternatieve mogelijkheden met het gebouw.

6. Zienswijze Groenestraat

Door één eigenaar van Groenestraat is een zienswijze ingediend over de voorgenomen aanwijzing van het Groenestraat 100, 102 en 104.

Op 5 oktober is het voornemen ter plekke met de eigenaar besproken. Tijdens het gesprek zijn enkele zaken besproken en de eigenaar wil deze graag bevestigd hebben.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Groenestraat 100, 102 en 104 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Eigenaar van Groenestraat 104 geeft aan geen bezwaar te maken tegen de aanwijzing onder een aantal voorwaarden. Eigenaar verwijst naar het gesprek op 5 oktober dat ter plekke is gevoerd met medewerkers van Erfgoed. Besproken is dat de monumentale waarde van het pand uitsluitend in de voorgevel zit en niet in de overige bouwdelen.	Tijdens het bezoek ter plekke is inderdaad vastgesteld dat de monumentale waarden van Groenestraat 104 in de gevels zitten en de belangrijkste monumentale waarden met name in de voorgevel.
2 Eigenaar wil bevestigd zien dat ook de kap geen monumentale waarde heeft en dat de aanwijzing geen betrekking heeft op de kap van het gebouw.	De kap is bij het appartement Groenestraat 104 van eigenaar bijna volledig open gemaakt ten behoeve van een grote loggia. Uitsluiten van de bescherming van de kap kan in zoverre niet, dat het gehele pand juridisch onder de bescherming valt. Wel zal in de beschrijving goed omschreven worden dat de kap in dit gedeelte grotendeels open gemaakt is, c.q. afwezig is. De kap is ter plekke van de andere appartementen nog wel aanwezig
3 Eigenaar wil bevestigd zien dat de aanwijzing geen betrekking op het interieur.	Het interieur van Groenestraat 104 is geheel gewijzigd. Er bevinden zich geen monumentale waarden in het interieur. De Verordening Erfgoed van de gemeente Utrecht geeft aan dat niet monumentale interieurs vergunningvrij zijn.
4 Verzoek om te bevestigen dat de bestaande situatie van Groenestraat 104 aan kap en interieur buiten de scope van de aanwijzing vallen.	De aanwijzing betreft juridisch altijd het gehele pand. Wel zal in de beschrijving duidelijk aangegeven worden dat een deel van de kap ter plaatse van Groenestraat 104 geheel gewijzigd is ten behoeve van een loggia en dat er in het interieur geen monumentale waarden aanwezig zijn.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het gebouw is het advies om de Groenestraat 100, 102, 104 aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

In de redengevende beschrijving is een aantal onderdelen zoals genoemd in de zienwijze overgenomen.

7. Zienswijze aanwijzen Ina Boudier Bakkerlaan 50, HKU

Op 23 oktober 2023 heeft de Hogeschool een 'zienswijze voornemen aanwijzing IBB-laan 50 als beschermd gemeentelijk monument' ingediend. Hieronder volgt een samenvatting van de zienswijze en de concept-reactie.

Naar aanleiding van de zienswijze is op 15-12-2023 een gesprek gevoerd met de HKU en haar adviseur Hylkema Erfgoed.

Zienswijze op voornemen aanwijzing IBB-laan 50 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Wij zijn al jaren druk bezig met huisvestingsplannen en de uitvoering daarvan ten einde te komen tot een prettige en efficiënte omgeving voor onze studenten. Wij hebben beschreven ambities om onze panden in 2030 klimaatneutraal te laten zijn. Vanwege de voorbescherming moeten wij voor bepaalde werkzaamheden vergunning gaan aanvragen. Zo is er een reeds afgeronde aanbesteding voor schilderwerk. Er wordt gewerkt aan verduurzamen, onder andere middels zonnepanelen.	De functionaliteit en het verduurzamen van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden. Al gemaakte afspraken – zoals bijvoorbeeld een afgeronde aanbesteding - van vóór het voornemen tot aanwijzen kunnen doorgang vinden. Zonnepanelen plaatsen op dit gebouw is gezien de Beleidsregel Zonnepalen en – collectoren goed mogelijk. In de verordening Erfgoed staat aangegeven wanneer het plaatsen van zonnepanelen vergunningvrij is.
2 Er is begin dit jaar een huisvestingsplan HKU-breed vastgesteld, waarbij er een reële kans is op het gaan uitbouwen aan de IBB-laan.	Het gaan uitbouwen aan de IBB-laan is vooral een ruimtelijk aspect in het omgevingsplan. De eventuele mogelijkheden binnen het omgevingsplan spelen daarbij een belangrijke rol. Hoe het vervolgens past in het architectuurbeeld volgt daarna en is niet alleen een erfgoedaspect.
3 Het gebouw is ontworpen als Kunstacademie met een hoofddraagconstructie die bestaat uit kolommen en ‘paddestoelen’. Het ontwerp heeft dus rekening gehouden met de (onderwijs)functie die het kreeg. Hierdoor is het gebouw snel aan te passen aan de dynamiek van het onderwijs. Deze flexibiliteit is ook nu van het grootste belang om te kunnen inspelen op snel veranderende onderwijsbehoeften en omstandigheden. Het aanvragen van een Omgevingsvergunning, activiteit Monumenten, zal belemmerend kunnen werken.	De kolommenstructuur van de hoofddraagconstructie behoort tot de kernwaarden, want eigen aan het ontwerp van dit gebouw. Voor de instandhouding van het erfgoed is het voort kunnen zetten van de functie waar het voor gebouwd is – in dit geval onderwijs – ook van belang. Er zijn geen extra procedures van toepassing, het wijzigen van een beschermd monument is onderdeel van de Omgevingsvergunning waar ook activiteiten als bouwen, slopen etc. onder vallen. Het is ons streven om de procedure over het monumentenaspect zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Dit kan door een tijdig vooroverleg.
4 Bij gemeentelijke monumenten kan alleen gebruik gemaakt worden van een laagrentende lening via het Utrechts restauratiefonds. Deze mogelijkheid is voor de HKU niet interessant, omdat wij al kunnen lenen bij het Rijk. Graag willen wij een gesprek aan gaan om de concrete plannen toe te lichten en een toelichting vragen op de omvang van de bescherming. Over een bescherming vanwege het uitwendig aspect of casco willen wij graag overleggen.	Dit is correct. Het gesprek heeft plaatsgevonden (15-12-2023). Ter plekke is geconstateerd dat voor de geplande schilderwerkzaamheden onbelemmerd en zonder vergunning doorgang kunnen vinden (zie onder 1.). Voor andere toekomstige plannen is afgesproken op tijd in contact te treden.

Wat betreft de omvang van de bescherming geldt dat de juridische bescherming altijd het hele pand betreft en niet alleen de gevel. Bij dit jonge erfgoed zal de nadruk liggen op de kernwaarden. De kernwaarden in het interieur liggen in de kolomstructuur en de hoofddraagstructuur.

Er is met de eigenaar gecommuniceerd dat er nadere afspraken gemaakt gaan worden over hoe om te gaan met verbouwingen in het interieur.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het gebouw is het advies om Ina Boudier Bakkerlaan 50 (HKU) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van de zienswijze aangepast m.b.t. tot de hoofdstructuur van het interieur.

8. Zienswijze Jan Meijenstraat, Oranjestraat, Jan Meijenhof, Oranjehof

Op 18 oktober 2023 heeft Portaal een 'zienswijze voornemen aanwijzing complex Jan Meijenstraat/ Oranjestraat als gemeentelijk monument' ingediend. Woningbouwvereniging Portaal is eigenaar van het woningbouwcomplex Jan Meijenhof 5-7, Jan Meijenstraat 20-28,30, 32-41 en Oranjehof 1,4,6 en Oranjestraat 9-23 (oneven nummers), 27-49 (oneven nummers), 50-58,60,62, 74-90 (even nummers) als onderdeel van het complex Jan Meijenstraat/ Oranjestraat.

Op 05-02-2024 heeft een gesprek plaats gevonden met Portaal. De genoemde punten in de zienswijze zijn besproken en in de beantwoording meegenomen.

Voor de panden Oranjehof 54-64 zijn geen zienswijzen ingediend. Deze zijn van particuliere eigenaren. Er heeft wel een gesprek plaatsgevonden met de eigenaren op 5 oktober 2023.

Voor het hoekpand Oranjestraat 1 – 1d en Nieuwekade 289, 291, 299 Nieuwekade dat deel uitmaakt van het complex, is geen zienswijze ingediend. Het pand is van een andere eigenaar.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Jan Meijenstraat, Oranjestraat, Jan Meijenhof, Oranjehof als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 In het voornemen blijkt dat de stedenbouwkundige opzet en het bouwvolume als monument is aangewezen. Het is niet duidelijk of de materialisatie van de verschillende bouwonderdelen ook als monument zijn aangewezen en of onderhoudswerkzaamheden aan de schil vergunningplichtig zijn.	Het gaat bij dit specifieke complex in Wijk C om de kernwaarden. Deze zijn gelegen in de stedenbouwkundige opzet, te weten de reconstructie van het stratenpatroon en de historische rooilijn. De architectuur hoort daarbij en maakt dan ook deel uit van de bescherming. Het gaat dan wel met name om het architectuurbeeld. De materialisering speelt bij deze jonge gebouwen een andere rol dan bij de klassieke monumenten. Vervangen en verbeteren moet mogelijk zijn. Verduurzamen is ook hier in het belang van het behoud van cultureel erfgoed.
2 Voor Portaal is van belang dat deze aanwijzing duidelijk aangeeft waar het gemeentelijk monument op van toepassing is en dat het niet leidt tot hogere onderhoudskosten.	In de beschrijving is specifiek ingegaan worden op de kernwaarden en op de kenmerken van het architectuurbeeld. Omdat de authenticiteit van de gebruikte materialen bij deze jonge gebouwen nog geen rol speelt en vervangen mogelijk is, hoeft onderhoud geen extra kosten met zich mee te brengen.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het complex is het advies om het complex Jan Meijenstraat e.o. (Jan Meijenstraat 20-28, 30, 32-41, Jan Meijenhofje 5 en 7, Oranjestraat 9-23 (oneven), 27 – 49 (oneven), 50 -58, 60, 62, 74-90 (even nummers), Oranjehof 1, 4, 6. Oranjehof 54-64 (even), Nieuwekade 289, 291, 299, Oranjestraat 1, 1a-d) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van de zienswijze aangepast.

9. Zienswijze Kemal Atatürkstraat, Pal Maleterstraat en Tomas Masarykstraat (complex Voordorp)

Door de VvE Bastion en Hoofddijk, Vivada Properties (eigenaar van Pal Maleterstraat 1-39, 41-71 (oneven) en enkele bewoners van de Kemal Atatürkstraat is in hun hoedanigheid van eigenaar een zienswijze ingediend over de voorgenomen aanwijzing van het woningcomplex in Voordorp aan de Kemal Atatürkstraat, Pal Maleterstraat en Thoman Masarykstraat

Er is een informatieavond gehouden met bewoners op 25-09-2023.

Zienswijze op voornemen aanwijzing complex Kemal Atatürkstraat, Pal Maletterstraat en Tomas Masarykstraat als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1. Eigenaar zienswijze 6 Mondeling ingediende zienswijze (14-11-2023) • Eigenaar staat positief tegenover de aanwijzing als gemeentelijk monument. Woningen hebben de Rietveldprijs gewonnen en hadden direct al veel belangstelling vanuit het buitenland. • Verzoekt om het tuinderscomplex Ons Buiten mee te nemen in de bescherming omdat de architect destijds heeft geïnspireerd en vanwege het grote belang voor de bewoners. • Het behoud van de originele kleurstelling is van belang. Er is nu een blok dat geheel wit geschilderd is. Dit is niet gewenst.	• We waarderen dat deze eigenaar positief reageert. • Het tuinderscomplex was inderdaad inspiratie voor het ontwerp van Theo Bosch. Een bescherming als gemeentelijk monument is echter een te zwaar middel om het volkstuinencomplex in stand te houden. Dit is geregeld in het omgevingsplan waar behoud van het volkstuinencomplex expliciet benoemd wordt. • Bij een aanwijzing kan voor de gebouwen op de juiste kleur gestuurd worden.
2. Eigenaar zienswijze nr. 5 en VvE zienswijze nr. 2 hebben als gelijklopende motivering dat er al voldoende middelen vanuit de gemeente zijn om de genoemde kernwaarden te beschermen, zoals bestemmingsplannen en omgevingsvergunning.	Bestemmingsplannen (omgevingsplan) regelen de ruimtelijke ontwikkelmogelijkheden. In het bestemmingsplan Voordorp zijn voor deze gebouwen opgenomen dat sloop niet mogelijk is en de hoofdvorm behouden dient te blijven. De regels gaan echter niet over de architectonische vormgeving en uitstraling van de panden. Dit wordt expliciet beschermd met een aanwijzing als gemeentelijk monument.
3. Eigenaar zienswijze nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 4 en nr. 5 hebben als gelijklopende motivering dat er vooral nadelen zijn aan de aanwijzing. In de vorm van extra doorlooptijd, extra vergunningplicht inclusief de daarmee samenhangende kosten en stijgende kosten van onderhoud.	Het maatschappelijk belang om gebouwen met cultuurhistorische waarden aan te wijzen als beschermde monumenten weegt in deze gevallen zwaarder. De vergunningplicht voor het wijzigen van een monument is een onderdeel van de omgevingsvergunning, waaronder bijvoorbeeld ook de bouwactiviteit valt. Er is geen extra vergunning nodig. Daarom leidt het ook niet tot een langere procedure. Daar waar werkzaamheden ook vergunningvrij zouden kunnen, zullen we daar in gezamenlijk overleg naar toe werken. Het kan zijn dat op sommige onderdelen het onderhoud in kosten zal stijgen, dit zijn echter geen excessieve kosten. Ook speelt bij deze jonge gebouwen minder dwingende aspecten als de authenticiteit van het materiaal.

4	Eigenaar van zienswijze nr.1, nr.2, nr. 3 en nr.5 hebben als gelijklopende motivering dat de erfpacht voldoende uitsluit dat de gebouwen gewijzigd mogen worden en bieden een waarborg dat ze goed in stand gehouden worden.	Erfpacht regelt dat een gebouw niet gesloopt mag worden en dat een gebouw goed onderhouden moet worden. De erfpacht kan echter ook afgekocht worden.
5	Eigenaar heeft als zienswijze (nr.2) dat op de woningen voor de eerste vijftig jaar auteursrecht van de architect zit en dat dit nog lang niet verloopt.	Het auteursrecht wordt niet publiekrechtelijk meegenomen in een vergunningaanvraag. Een eigenaar kan een vergunningaanvraag doen waarbij geen rekening wordt gehouden met het auteursrecht, dat kan wettelijk niet leiden tot het weigeren van een vergunning.
6	De eigenaar zienswijze nr. 4 heeft als aanvullende zienswijzen • Het enkele feit dat er nog maar weinig panden van na 1970 zijn aangewezen als gemeentelijk monument, is geen reden nu willekeurig wat panden van na die tijd aan te wijzen. • Wij herkennen de panden in ieder geval niet als dermate bijzonder dat deze zouden moeten worden aangewezen als monument. Wat ons betreft, voldoen de panden niet aan de criteria uit de Verordening erfgoed van uw gemeente en de Erfgoedwet. • De complexen kennen de nodige bouwfouten. Vanwege deze bouwfouten moet met enige regelmaat het een en ander aan de panden gebeuren. Hier zou dan vanaf nu steeds een extra vergunningsplicht voor gelden en discussie over de monumentale waarden • De aanwijzing zou in strijd zijn met de wet (waaronder de Erfgoedwet, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke Verordening erfgoed gemeente Utrecht) en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.	• De aanwijzing is het resultaat van een zorgvuldig proces van inventariseren, waarderen en selecteren. De monumentale waarde van dit complex van Theo Bosch is gelegen in meerdere aspecten, zowel op het gebied van de architectuur als van de stedenbouwkundige opzet. • Dit wordt niet onderbouwd met een rapport van een deskundige op gebied van cultuurhistorie. • Het opheffen van bouwfouten is ook in het belang van behoud van het cultureel erfgoed. Dit willen we zoveel mogelijk als (vergunningvrij) onderhoud behandelen, voor zover geen vergunningplicht om andere redenen geldt. Ook kan de kennis en ervaring van de afdeling Erfgoed benut worden om tot oplossingen te komen. Voor restauratie is de mogelijkheid tot voordelige financiering uit het URF (laagrentende lening). • Er wordt niet onderbouwd waar die strijdigheid in zit. Juist de Erfgoedwet geeft gemeenten de mogelijkheid om een erfgoedverordening op te stellen waarin de aanwijzing van gemeentelijke monumenten geregeld wordt.
7	VvE Bastionwoningen (zienswijze nr. 2) heeft als aanvullende zienswijzen • De bewoners van de karakteristieke Bastion-woningen hebben een Vereniging van Eigenaren gevormd waarin voor onderhoud zowel uniformiteit als behoud van het ontwerp van de wijk uitgangspunten zijn. • Het beperkt initiatieven in het kader van de energietransitie zoals de installatie van warmtepompen of installaties voor aardwarmte. • Er zijn beperkingen in woningverbetering die er nu niet zijn.	• Het klopt dat er allerlei zaken geregeld kunnen zijn door een VvE, bijvoorbeeld over kleur en het zonder toestemming geen wijziging kunnen aanbrengen in het architectonische uiterlijk. Dit zijn private afspraken. Een VvE kan ook besluiten deze afspraken te wijzigen. Een monumentenstatus biedt als publiekrechtelijk instrument bescherming op lange termijn. • Verduurzamen van erfgoed moet mogelijk zijn en is ook van belang voor behoud van het erfgoed. Het gaat om de balans tussen de gewenste ingrepen en de monumentale kernwaarden. Dit geldt alleen bij installaties die aan de buitenzijde van gebouw worden aangebracht.

8	Eigenaar zienswijze nr. 5 heeft aanvullende zienswijzen. • Aanwijzen als monument is in strijd met het eigendomsrecht. Er worden verplichtingen opgelegd die bij de aanschaf destijds er niet waren • Een monumentenstatus komt niet ten goede aan de waarde en verkoopbaarheid van de woning	• Woningverbetering is ook van belang voor de instandhouding van erfgoed. Het gaat om een balans tussen de gewenste ingrepen en de monumentale kernwaarden. • Het maatschappelijk belang van het aanwijzen van cultureel erfgoed weegt zwaarder dan het eigendomsrecht. • Een monumentenstatus kan ook een positieve invloed hebben, statusverhogend werken als erkenning van de bijzondere waarde. Tevens zijn er ook andere factoren die een grote invloed hebben op de verkoopwaarde van de woningen, zoals de locatie.
9	Eigenaar zienswijze nr. 1 In de Verordening Erfgoed lijkt vooral artikel 12 met verbodsbepalingen en de definitie van gewoon onderhoud (lid 2 onder a. en verder) door de gespecificeerde formulering lastiger en ook duurder te kunnen uitpakken voor ons als bewoners. De strafbepaling van art. 21 van de Verordening is trouwens ook niet mals.	De Verordening is in dit opzicht van onderhoud vooral toegespitst op de oudere monumenten. Bij deze jonge gebouwen spelen minder dwingende aspecten als de authenticiteit van het materiaal. Dat houdt in dat het vervangen van andere materiaal, mits passend in het architectuurbeeld als gewoon onderhoud wordt gezien. De strafbepaling van art. 21 wordt alleen toegepast bij excessen.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden is het advies om het complex Voordorp (Kemal Atatürkstraat 2 t/m 120 (even), 87 t/m 97 (oneven), 101 t/m 135 (oneven), Tomas Masarykstraat 1 t/m 75 (oneven), Pal Maleterstraat 2 t/m 36 (even), 40 t/m 62 (even), 1 t/m 71 (oneven)) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

10. Zienswijze Mariaplaats

Op 12 oktober 2023 heeft het bestuur van de VvE en enkele bewoners een 'zienswijze voornemen aanwijzing complex Mariaplaats als gemeentelijk monument' ingediend.

Er is een informatieavond gehouden met bewoners op 18-09-2023 en een vervolgesprek met het bestuur van de VvE op 11-10-2023. Met de bewoners/ eigenaren is een notitie gedeeld met nadere toelichting op de monumentale waarden en de vergunningplicht en het vergunningvrij zijn.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Mariaplaats als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Eigenaar zienswijze 1 Op de informatieavond begreep ik dat het – wat betreft de appartementengebouwen en de woningen – alleen om de buitenzijde gaat, niet om de plattegrond van de binnenzijde.	In het interieur van de woningen zijn geen monumentale waarden aanwezig. De Verordening Erfgoed van de gemeente geeft de mogelijkheid om niet monumentale interieurs vergunning vrij te wijzigen.
2 Eigenaar zienswijze 2 Als eigenaar-bewoner ben ik voorstander dat ons woningbouwcomplex Mariaplaats wordt aangewezen als gemeentelijk monument. De motivering voor de selectie op basis van de cultuurhistorische beschrijving van uw Dienst Ontwikkelorganisatie Ruimte, Duurzame Stad, team Erfgoed onderschrijf ik geheel. Laten we dit erfgoed in ere houden	Het is goed om te vernemen dat de aanwijzing als monument onderschreven wordt
3 Eigenaar zienswijze 3 Er is behoefte aan vergroening op het binnenterrein van de Mariaplaats. Met behoud van architectonische kenmerken is er ruimte voor uitbreiding of aanleg van groen. Op diverse plaatsen wordt groen toegevoegd.	De plannen voor het vergroenen van de binnenpleinen zijn al gemaakt en afgestemd met de oorspronkelijke ontwerper. Klimaatadaptatie is in het belang voor behoud van het erfgoed
4 Zienswijze bestuur VvE Onder de bewoners van ons complex bestaat grote belangstelling voor de mogelijkheid om de energievoorziening duurzamer te maken. Het is daarom te verwachten dat de komende jaren investeringen met dat doel zullen plaatsvinden. Monumentenbeheer moet verduurzaming en energietransitie niet in de weg staan. We verwachten dat monumentenbeheer niet een obstakel maar eerder een kans is voor verduurzaming en energietransitie. Door samen te werken met alle betrokken partijen kunnen we ons monument klaarmaken voor de toekomst. Zo kunnen we ons cultureel erfgoed behouden en tegelijkertijd bijdragen aan een duurzame en klimaat neutrale samenleving.	Het verduurzamen is ook in het belang van het behoud van erfgoed. Er kan vaak meer dan men denkt. We werken graag samen met de eigenaren aan de verduurzaming van het erfgoed.

5	Graag verduidelijking van het begrip 'uit het zicht' in het kader van het plaatsen van zonnepanelen. Er zijn in het complex 3 situaties waarbij uit het zicht plaatsen moeizaam is.	Uit het zicht betreft de gevel gekeerd naar de openbare weg. Als het niet mogelijk is zonnepanelen uit het zicht te plaatsen, kunnen ze onder voorwaarden ook in het zicht. In dit geval is er wel een vergunning nodig. De Beleidsregel Zonnepanelen en – collectoren geeft inzicht in de mogelijkheden.
6	Ik zou willen vragen de bankjes uit de notitie monumentale waarden te schrappen. De beslissingsbevoegdheid om bankjes te vervangen of te verwijderen kan goed ondergebracht worden bij het bestuur van de VvE en hoort niet bij de gemeente.	De inrichtingselementen van de openbare ruimte binnen het complex zijn meegenomen in de beschrijving van de waarden omdat er sprake is van een eenheid in ontwerp. In de beschrijving zal de nadruk gelegd worden op het belang van de samenhang van de elementen en niet de afzonderlijke elementen benoemd worden. De beschrijving is hierop aangepast.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden is het advies om het complex Mariaplaats (Mariaplaats 30, 30 A t/m E, G, H, J t/m N, 31, 31 A t/m E, 32, 32 A t/m E, 33, 33 A t/m E, G, H, J, K, L, 34, 34 A t/m E, G, H, J, 35 t/m 41, Walsteeg 21, 25) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van een punt uit de zienswijze aangepast.

11. Zienswijze Oranje Nassaulaan 2, Johannes Bernarduskerk

Op 25 oktober 2023 heeft de Sint Martinusparochie een 'zienswijze voornemen aanwijzing Oranje Nassaulaan 2 als gemeentelijk monument' ingediend.

Er heeft een informeel gesprek plaatsgevonden op 26-09-2023. Hierbij waren de secretaris en een lid van de locatieraad aanwezig.

Er wordt een verkennend onderzoek gedaan naar de transformatiemogelijkheden. Ten tijde van de conceptreactie is het onderzoek van de architect in opdracht van de gemeente nog niet gereed.

De zienswijze van het parochiebestuur bestaat uit 22 punten die hieronder zijn samengevat.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Oranje Nassaulaan 2 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Voor het bestuur van de parochie, de eigenaar, is niet heel duidelijk wat nu precies het monumentale karakter behelst, met name omdat niet helder is welke van de specifieke onderdelen nu wel of niet tot het monument zouden gaan behoren. Daarbij is ook niet duidelijk in hoeverre aanpassingen aan het gebouw mogelijk zijn.	Juridisch gezien is het gehele pand beschermd. In de redengevende beschrijving worden de belangrijkste waarden benoemd. Naar aanleiding van het gesprek zijn in de beschrijving de waarden nog duidelijker benoemd. Een gedetailleerde waardestelling is echter pas aan de orde bij een plan voor een wijziging van een monument. De Commissie Omgevingskwaliteit verwijst in haar advies hier ook naar.
2 Het materiaalgebruik wordt kenmerkend genoemd waaronder B2-blokken, kalkzandsteen en baksteen. Talloze gebouwen zijn opgetrokken uit deze materialen. Zo werden B2 blokken breed toegepast.	Het gebruik van deze materialen is kenmerkend voor deze periode en kan ook – zoals in dit gebouw – een rol spelen in de architectuur.
3 Toekomstig gebruik bij vervreemding van de kerk kan problematisch kan worden voor toekomstige exploitatie anders dan als kerkzaal. Daarom is het van belang vooraf te weten wat de transformatieruimte is, met name wat betreft de vliegervormige plattegrond en de plattegrond van de kerkzaal zelf.	Om aan het bezwaar tegemoet te komen heeft de afdeling Erfgoed in overleg met de eigenaar opdracht gegeven aan een architect om een studie uit te voeren naar transformatiemogelijkheden van het gebouw.
4 In de oorspronkelijke bouw is reeds aandacht is besteed aan multifunctioneel gebruik, en al vanaf het begin is in multifunctioneel-, medegebruik en/of ander gebruik dan alleen als kerkzaal in de architectuur en opzet voorzien. Het 'bevriezen' van een bepaald gebruik door een monumentenstatus zou dit bij de architectuur bedoelde aspect veronachtzamen en ontkennen. Bij de bouw is al voorzien dat het gebouw mogelijk tijdelijk als kerk in gebruik wordt genomen en getransformeerd kan worden naar buurt- en of wijkcentrum, medisch centrum of iets anders. Dit betekent dat het bevriezen van de huidige vorm en functie strijdig is met de oorspronkelijke plannen.	Een aanwijzing betekent niet dat het gebruik zelf wordt bevroren. Een monumentenstatus gaat niet over het behoud van de huidige functie. De multifunctionele opzet betekent juist dat er veel gebruiksmogelijkheden zijn. De bij punt 2 genoemde studie kan bijdragen aan inzicht in de verdere gebruiksmogelijkheden. Wat betreft mogelijke andere functies voor het gebouw zijn ook de mogelijkheden binnen het Omgevingsplan van belang.
5 Voor een kerk is met name de buitenzijde juist niet karakteristiek. Dat geldt ook voor de binnenzijde, uitgezonderd de kerkzaal. Alleen door de later aangebrachte kruisafbeelding en de metalen klokkentoren wordt duidelijk dat het om een kerkgebouw kan gaan. Zonder deze extra elementen zou het gebouw profaan en/ of non-descript zijn.	Het sobere uiterlijk van de zogenaamde vervangingskerken is kenmerkend. Het is een in deze tijd veelvoorkomend stedelijk fenomeen: de afbraak van grote, onderhoudsgevoelige kerken voor (veel) kleinere flexibele nieuwbouw met een kleinere kerkzaal en voldoende nevenruimten voor buurtactiviteiten. Vooral dat laatste was belangrijk, want de kerkgebouwen

		stonden in oude wijken met grote sociale problemen. Het sobere uiterlijk van de stadse nieuwbouwwerken is als drempelverlagend bedoeld. <i>‘Het kerkgebouw-nieuwe stijl is geen hoog dominant godshuis met een forse toren, maar een gebouw op menselijke schaal, hooguit herkenbaar aan klokken, een kruis boven de ingang of een naambord’</i>. Citaat uit Post’65 gebedshuizen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (2020)
6	Het kerkgebouw is geplaatst naast een verzorgingscentrum, maar is daar mee niet geïntegreerd en staat fysiek geheel los.	De waardering en de bescherming richt zich op het kerkgebouw al wordt in de toelichting op de ontstaansgeschiedenis ook gesproken over het verzorgingscentrum, omdat er sprake is van dezelfde bouwstroom en hetzelfde architectenbureau die het gehele programma – verzorgingscentrum en vervangingskerk - heeft ontworpen. In de aangepaste beschrijving is toegevoegd dat het naastgelegen complex géén deel uit maakt van de bescherming.
7	Een aantal aspecten is afkomstig van andere kerken en zijn ‘interessant’, maar niet is uitgesloten dat bij vervreemding deze worden overgebracht naar andere kerken binnen de parochie. Die zouden dan uit het kerkgebouw worden gehaald, maar dat is niet mogelijk als ze tot het monument behoren. Ook hier is dus van belang welke elementen wel of niet tot het monument behoren.	In de redengevende beschrijving wordt het glas-in-lood genoemd dat afkomstig is van een kerkgebouw in Arnhem en in het gebouw is geïntegreerd. Verplaatsing hiervan, bijvoorbeeld bij verkoop, wordt dan mogelijk onderdeel van een vergunningsprocedure. Alle roerende zaken behoren niet tot het monument. Bij verkoop is altijd een belangrijke rol voor het Museum Catharijneconvent met name voor de roerende zaken. Dit is in de aangepaste beschrijving benoemd.
8	Het rondkrijgen van de exploitatie kost steeds meer moeite. Vervreemding is niet denkbeeldig. Dan is het beleid om een zo hoog mogelijke opbrengst te genereren. Exploitatie door de aspirant-koper wordt ernstig bemoeilijkt door een monumentenstatus. Vooral als de kerkzaal c.a. moeten worden gehandhaafd.	Er zijn ook andere factoren die een grote invloed hebben op de verkoopwaarde, zoals de mogelijke bestemmingen in het omgevingsplan en de locatie. Om aan het bezwaar tegemoet te komen heeft de afdeling Erfgoed in overleg met de eigenaar opdracht gegeven aan een architect om een studie uit te voeren naar transformatiemogelijkheden van het gebouw. Zie ook de beantwoording onder punt 3.
9	Uitdrukkelijk dient de gemeente bij een aanwijzingsbesluit de negatieve financiële gevolgen in de afweging te betrekken en niet pas bij een aanvraag omgevingsvergunning. De noodzaak van afweging van alle belangen blijkt ook uit uitspraken van de Raad van State.	Verwezen wordt naar uitspraken van de Raad van State van 10 februari 2016 en Uitspraak 201503695/1/A2 - Raad van State, van 26 april 2023 Uitspraak 202201643/1/A2 - Raad van State en 19 juli 2023 Uitspraak 201800116/1/A2 - Raad van State. In de uitspraak van 2016 staat dat het college in de belangenafweging mogelijke negatieve gevolgen reeds bij de aanwijzing moet betrekken en niet pas bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor wijziging of sloop. De RvS acht de belangen niet zodanig concreet dat deze bij de aanwijzing van belang zijn. De beknopte mail van een makelaar aan het parochiebestuur maakt de financiële gevolgen ook in dit geval niet concreet. In de uitspraak van de RvS van 26 april 2023 gaat het eveneens om negatieve gevolgen, maar de eigenaar was ten tijde van de verkoop reeds op de hoogte van de aanwijzingsprocedure en het hoger beroep is dan ook ongegrond. De casus is voor de voorgenomen aanwijzing van de HH Johannes Bernardus daarmee niet relevant. Uit de uitspraak van 19 juli 2023 blijkt dat de gemeente onvoldoende rekening had gehouden met de hoge kosten van restauratie van

10	Niet duidelijk is wat wordt bedoeld met specifieke kenmerken als 'het getrapte volume dat een herkenningspunt vormt. Er is geen sprake van een beeldbepalend aspect of herkenningspunt is vanaf de openbare weg en het plantsoen geen sprake.	een kerktoren, het hoger beroep wordt dan ook gegrond verklaard. Dergelijke kosten zijn voor de HH Johannes Bernardus echter niet aan de orde. Het ontwerp van het gebouw heeft aan de zijde van het koor een driehoekig accent in de vorm van een nis. Dit accent is ook aan de buitenzijde herkenbaar in verbijzondering in de gevel en zichtbaar. Een van de specifieke kenmerken van deze zogenaamde 'vervangingskerken' is de ondergeschikte stedenbouwkundige opzet. (zie punt 5) Toch is bij dit kerkgebouw in de gevel een verbijzondering zichtbaar ter plaatse van het koor. Het klopt dat dit niet zichtbaar is aan de zijde van het plantsoen, maar aan de Oud Wulvenlaan. Dit is in de beschrijving gecorrigeerd.
11	Het parochiebestuur meent, samengevat, dat er onvoldoende reden is het gebouw te beschermen als gemeentelijk monument, ook vanwege de architectuur die uitgaat van ander, toekomstig gebruik, het niet bestaan van een herkenningspunt en de vele non differente aspecten. Verder dat helder moet zijn dat alle aspecten in de afweging worden betrokken, waaronder de negatieve financiële gevolgen. Eerst dient verder helder te zijn welke elementen onderdeel zijn van het monument en met welke redengeving, ook de interieuronderdelen en welke transformatieruimte er is. Wat is de veranderruimte, vooral bij vervreemding en wat is de flexibiliteit van de monumentenstatus?	Voor de inhoudelijke beantwoording zie de punten 3,4,5, 7,9 en 10. De beschrijving is naar aanleiding van de zienswijzen aangepast op onderdelen om meer duidelijkheid te geven. Dit betreft met name de zichtbaarheid van het herkenningspunt vanuit de Oud Wulvenlaan in plaats vanuit het plantsoen en de verschillende roerende zaken die niet tot de monumentale waarden behoren. Een beschrijving hoeft niet uitputtend zijn, de specifieke monumentwaarden komen pas in beeld bij planvorming. Om aan het bezwaar genoemd in de zienswijze tegemoet te komen heeft de afdeling Erfgoed in overleg met de eigenaar opdracht gegeven aan een architect om een studie uit te voeren naar transformatiemogelijkheden van het gebouw.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het gebouw is het advies om de Johannes Bernarduskerk, Oranje Nassaulaan 2 aan te wijzen als gemeentelijk kerkelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van enkele punten uit de zienswijze aangepast. Er wordt een verkennend onderzoek gedaan naar de transformatiemogelijkheden.

12. Zienswijze Reijer Anslostraat, Pieter Bernagiestraat en e.o. (complex Vondelparc)

Er is een informatieavond gehouden met bewoners op 20-09-2023 en een vervolgesprek met vertegenwoordiger van de verschillende VvE's op 23-10-2023. Met de bewoners/ eigenaren is een notitie gedeeld met nadere toelichting op de monumentale waarden en de vergunningplicht en het vergunningvrij zijn. Op 14-02-2023 is een derde bijeenkomst gehouden met vertegenwoordigers van verschillende VvE's en bewoners/ eigenaren van de Pieter Bernagiestraat. Op deze bijeenkomst is gesproken over de zienswijzen en het advies dat op basis daarvan zal worden gegeven.

Hieronder volgt een samenvatting van de zienswijze en de ambtelijke reactie.

Aangezien er grote overlap zit in de ingediende zienswijzen, zijn de reacties gegroepeerd per onderwerp. Bij specifieke opmerkingen en/ of vragen wordt deze apart benoemd.

Een aantal zienswijzen die betrekking hebben op een gemeentelijke monumentenstatus houdt nog geen rekening met het advies om de bescherming middels het Omgevingsplan te gaan regelen.

Zienswijze op voornemen aanwijzing complex Vondelparc (Reijer Anslostraat, Pieter Bernagiestraat, Jacob Westerbaenstraat, Jutfaseweg) tot gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1. Eigenaar zienswijze nr. 2, nr. 3, nr.7, nr. 13 en nr. 15 hebben als gelijkkluidende vraag dat het niet duidelijk is wat binnen de begrenzing van het te beschermen deel van het Vondelparc	De begrenzing is verduidelijkt en is gedeeld met een kleine afvaardiging van de eigenaren/ bewoners op de bijeenkomst op 14-02-2024. Indien het College besluit om de cultuurhistorische kernwaarden als karakteristieke waarden op te nemen in het Omgevingsplan, is de begrenzing om het gebied eenduidiger aan te geven.
2. Eigenaar van zienswijze nr. 1, nr.6 en nr.7 hebben als gelijkkluidende motivering dat de achterzijde van de Pieter Bernagiestraat niet onder de bescherming zou moeten vallen, aangezien er al veel wijzigingen hebben plaatsgevonden en deze gevels niet in het zicht zijn.	Juridisch is het hele gebouw beschermd en kunnen geen bouwdelen, behoudens het interieur, uitgesloten worden van bescherming. Indien het College besluit om de cultuurhistorische kernwaarden als karakteristieke waarden op te nemen in het Omgevingsplan, kunnen bouwdelen wel van bescherming worden uitgesloten.
3. Eigenaar van zienswijze nr.3, nr.4, nr.7, nr. 8 en nr. 9 hebben als gelijkkluidende motivering dat er geen toets heeft plaatsgevonden of de bepalingen in de in koopaktes in overeenstemming zijn met de bepalingen van een monumentenstatus.	De gemeente kan en mag geen koopaktes opvragen en inzien, tenzij eigenaren deze zelf toesturen.
4. Eigenaar zienswijze nr.6, nr. 7, nr.11 en nr. 13 hebben als gelijkkluidende motivering dat er voldoende bescherming zit in vastgelegde koopaktes en huishoudelijke reglementen van de VvE's waarin staat dat er geen wijzigingen mogen worden aangebracht aan de buitenkant van het gebouw. Hetzelfde geldt voor zonwering en de inrichting van de openbare ruimte.	De eigenaren mogen inderdaad zonder toestemming van de vergadering geen verandering in het architectonisch uiterlijk aanbrengen, ook zijn er afspraken over zonwering en kleur. De VvE van het park moet toestemming geven voor verandering van de inrichting van het groen. Dit zijn echter private afspraken. Een VvE kan ook besluiten deze afspraken te wijzigen. Een monumentenstatus biedt als publiek instrument bescherming op lange termijn.
5. Eigenaar van zienswijze nr. 10 heeft aanvullende zienswijze dat de duurzaamheid plannen zoals op de ALV vergadering zijn vastgesteld niet door een monumentenstatus ter discussie komen te staan met onnodige vertraging tot gevolg.	In de ALV vastgestelde afspraken van vóór het voornemen tot aanwijzen zullen gehonoreerd worden.
6. Eigenaar van zienswijze nr.6, nr., nr. en nr. hebben als gelijkkluidende motivering dat de erfpacht voldoende bescherming biedt.	Erfpacht regelt dat een gebouw niet gesloopt mag worden en dat een gebouw goed onderhouden moet worden. De erfpacht kan echter ook afgekocht worden.

7	Eigenaar van zienswijze nr. 2, nr. 3, nr. 6, nr. 7 en nr.15 hebben als motivering dat meer informatie nodig is over wat de monumentale waarden precies zijn.	Om meer flexibiliteit te bieden is bij deze jonge gebouwen de nadruk gelegd op de kernwaarden. Er is een nadere notitie gemaakt over de monumentale waarden in relatie tot de vergunningplicht.
8	De zienwijze van eigenaren nr.3, nr.7, nr.8, nr. 9, nr. 13 en nr.15 hebben als gelijkkluidende motivering dat de aanwijzing tot monument extra lasten oplevert voor de eigenaren/ bewoners, zowel in tijdsinvestering als in financiële zin bij de verplichte aanvraag van vergunningen.	Het maatschappelijk belang om gebouwen met cultuurhistorische waarden aan te wijzen als beschermde monumenten weegt in deze gevallen zwaarder. De vergunningplicht voor het wijzigen van een monument is een onderdeel van de omgevingsvergunning, waaronder bijvoorbeeld ook de bouwactiviteit valt. Er is geen extra vergunning nodig. Daarom leidt het ook niet tot een langere procedure.
10	Eigenaar van zienswijze nr.3, nr.4, nr.7, nr., 6, nr. 7, nr.13 en nr. 15 hebben als gelijkkluidende motivering dat er meer tijd gewenst is om de bescherming in samenspraak met de bewoners te doen.	De aanwijzing komt voort uit een toezegging aan de raad om nieuwe monumenten te gaan aanwijzen. De aanwijzingsprocedure houdt in dat eerst het bestuurlijke proces gestart wordt, het officiële voornemen tot aanwijzen, waarna het gesprek met eigenaren/bewoners plaats vindt. Er wordt gevraagd om meer tijd voor overleg met de bewoners, waarbij aan het uitstel geen tijdlimiet gebonden wordt. Aan het verzoek tot overleg is gehoor gegeven met één algemene informatieavond en vervolgens is met een afvaardiging van VvE's en eigenaren/ bewoners twee vervolg bijeenkomsten gehouden. Hoewel de termijn van 26 weken een termijn van orde is, is het College wel gehouden om binnen een redelijke termijn een besluit te nemen.
9	Eigenaar van zienwijze nr. 12 en nr. 14 juichen een monumentenstatus toe	Wij waarderen de positieve zienswijze.
10	Eigenaar van zienswijze nr.6, nr.7, nr.8. nr.9,nr.10, nr. 11 en nr. 13. hebben de gelijkkluidende motivering dat andere instrumenten passender zijn voor het Vondelparc, zoals beschermd stadsgezicht of het Omgevingsplan. Het gaat bij het Vondelparc meer om de 'compositie' dan om afzonderlijke gebouwen en afzonderlijke groene monumenten.	Wij hebben in overleg met Omgevingsplanjuristen uitgezocht in hoeverre het Omgevingsplan een geschikter instrument is dan een bescherming als gemeentelijk monument. De conclusie is omdat hier de samenhang tussen architectuurbeeld en de groen ruimte beschermenswaardig is het Omgevingsplan inderdaad een geschikter instrument is. Om die reden adviseren wij het College te besluiten het complex niet als gemeentelijk monument aan te wijzen, maar de karakteristieke waarden op te nemen in het Omgevingsplan.
11	De eigenaar van zienswijze nr. 1, nr.3., nr.12. en nr. 14 hebben gelijkkluidende motivering dat met name de groene aanleg en inrichting tot de te beschermen waarden behoren. Het is ontworpen als een park compleet met banken, plankieren, zwerfkeien, slingerende paden met hardstenen kinderkopjes en fraaie verlichting. Zo vormt het Vondelparc een geheel met een verhaal.	Evenals bij zienswijze 9 zijn wij tot de conclusie gekomen dat deze karakteristieke (groene) waarden in het Omgevingsplan beter kunnen worden vastgelegd dan bij een monumentenstatus.

- Meenemen van het groen aan de Reyer Anslostraat en het materiaalgebruik van het middenpad
- Het plein aan de zijde Jutfaseweg met aanwezige monumentale bomen

12 Eigenaar zienswijze nr. 15 heeft aansluitende argumenten:

- Het Vondelparc is in de Welstandnota aangewezen als een gebied met het niveau 'respect'. En daarmee voldoende beschermend.
- Binnen de VvE-'s zijn er vastgelegde afspraken waarin het bestuur van de VvE eerst met de leden moet consulteren, overleggen en stemmen. Zeker voor een ingrijpende aanwijzing monumentenstatus van de Gemeente. We zouden het erg op prijsstellen als wij de gelegenheid krijgen om de ALV voor te bereiden en te houden.

Het regime respect in de Welstandnota biedt niet voldoende bescherming, omdat één van de criteria luidt dat nieuwe interpretaties, veranderingen en transformaties mogelijk zijn. Hierbij staat niet vermeld dat het in balans met de cultuurhistorische waarden moet zijn.

Vanwege de termijn die gesteld wordt aan het nemen van het Collegebesluit kan dit niet worden uitgesteld in afwachting van een Algemene Leden Vergadering.

Advies: Gezien in dit bijzondere geval waarbij de cultuurhistorische (kern)waarden gelegen zijn in het architectuurbeeld in samenhang met de groene inrichting is het advies aan het College om het Vondelparc (Jacob Westerbaenstraat 2 t/m 62 (even), Jutfaseweg 11, 11 A t/m C, 12 A t/m C, 13, 13 A t/m C, 14, 14 A t/m C, 15, 15 A t/m C, 15, 15 A t/m C, Pieter Bernagiestraat 1, 2A, 3B, 4C, 5 t/m 85 (oneven), Reyer Anslostraat 1 t/m 111) niet aan te wijzen als gemeentelijk monument, maar de karakteristieke waarden op te nemen in het Omgevingsplan. De Commissie Omgevingskwaliteit heeft in haar vergadering ook dit advies uitgebracht.

Indien het College besluit zoals hierboven beschreven, geldt m.b.t. vergunningplicht (en de kosten die dit met zich meebrengt) dat deze niet anders zijn dan de wettelijk vastgestelde vergunningplicht voor niet beschermde panden. De enige extra vergunningplicht kan gaan gelden als de kernwaarden in het geding zijn.

13. Zienswijze Rijksstraatweg 12C, WOS 8

Op 14 november 2023 heeft Eneco een 'zienswijze voornemen aanwijzing Rijksstraatweg als gemeentelijk monument' ingediend. Hieronder volgt een samenvatting van de zienswijze en de concept-reactie.

Op 26-10-2023 heeft een gesprek plaatsgevonden met Eneco. Deze onderwerpen zijn besproken in dezelfde wijze als de beantwoording van de zienswijze. Van het gesprek is verslag gemaakt en gedeeld met Eneco.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Rijksweg 12C als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Wij verzoeken de gemeente het volledige inpandige gedeelte van het WOS, inclusief het interieur, als niet waardevol te beschouwen. Dit zou betekenen dat inpandig onderhoud, wijzigingen of andere werkzaamheden binnen dit gedeelte vrijgesteld van een monumentenvergunning kunnen worden uitgevoerd.	In de beschrijving van de kernwaarden zal expliciet worden aangegeven dat het interieur geen monumentwaarden heeft. Op grond van de Verordening Erfgoed Gemeente Utrecht zijn daarmee werkzaamheden aan het interieur vrijgesteld van vergunningplicht.
2 Om de bedrijfszekerheid te waarborgen, achten wij het noodzakelijk dat de werkzaamheden die nodig zijn voor de bedrijfszekerheid in generieke zin vrijgesteld worden van een monumentenvergunning. Te denken valt aan spoedeisende (reparatie)werkzaamheden waarvoor het noodzakelijk is de 'monumentale' waarden (tijdelijk) aan te tasten.	Werkzaamheden met een spoedeisend karakter die noodzakelijk zijn voor de bedrijfszekerheid zullen in hun uitvoering niet worden belemmerd door een vergunningaanvraag. Vooral als noodzakelijke ingrepen aan het gebouw hersteld worden conform de bestaande situatie.
3 Ten overvloede wijzen wij nog op het feit dat (regulier) onderhoud, vervanging van materialen en werkende machines of ander noodzakelijke werkzaamheden te allen tijde mogelijk moeten zijn en vrijgesteld moeten worden van de monumentenvergunning.	Regulier onderhoud is op grond van de Verordening Erfgoed gemeente Utrecht vergunningvrij gesteld. Voor machinerie en interieur geldt dat deze geen monumentwaarden hebben en eveneens vrijgesteld zijn van vergunningplicht. Bij het vervangen van materialen aan de gevel – voor zover dat geen spoedeisend karakter heeft – geldt wel een vergunningplicht.
4 Wij begrijpen dat de bijzondere elementen van onze WOS, met name de polyurethaan huid, het uniek maken. We zijn bereid ons in te spannen voor het behoud van (de uitstraling van) deze huid, zelfs bij herstel werkzaamheden. Echter, we kunnen niet instemmen met een verplichting om herstel uitsluitend met polyurethaan uit te voeren. We willen de flexibiliteit behouden om, indien nodig, alternatieve materialen te gebruiken die passend zijn en voldoen aan de geldende normen. Mede ook vanwege het toekomstige risico's met betrekking tot verkrijgbaarheid, gezondheid, milieu of kosten, die ons noodzaken over te stappen op geschiktere materialen.	Het materiaal polyurethaan is onderdeel van de kernwaarden. Wij hechten belang aan het blijven gebruiken van het materiaal in het architectuurbeeld. Het kan om redenen nodig zijn om op alternatieve materialen over te gaan, zoals om milieu/ gezondheidsredenen, het niet meer leverbaar zijn van het materiaal, of alleen te handhaven met excessieve kosten. Van belang is dan dat het alternatieve materiaal past in het architectuurbeeld. Dit is uiteindelijk een weging die gemaakt zal worden in de aanvraag omgevingsvergunning.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het complex is het advies om Rijksweg 12C, (WOS 8) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van de zienswijze en het gesprek aangepast m.b.t. het interieur.

14. Zienswijze Teugelhof

Op 25 oktober 2023 heeft Woonin als eigenaar een 'zienswijze voornemen aanwijzing complex Teugelhof als gemeentelijk monument' ingediend.

Naar aanleiding van de zienswijze is op 11-01-2024 een gesprek gevoerd met Woonin. De genoemde punten in de zienswijze zijn besproken en in de beantwoording meegenomen.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Teugelhof als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 De aanwijzing tot gemeentelijk monument beperkt Woonin in de verbeteringen die ze wenst aan te brengen. De Teugelhof staat op de lijst om aan te pakken de komende jaren. De aanwijzing tot monument zorgt er onder andere voor dat: - Het openen van de gevels wordt bemoeilijkt - Isoleren van het bezit ingewikkelder wordt gemaakt - Zonnepanelen niet zomaar op daken mogen worden gelegd (uit het zicht)	Bij deze jonge monumenten gaat het vooral om de kernwaarden. • Ingrepen in de gevels zijn zeker mogelijk. Hierover wordt verderop in de beantwoording van de zienswijze ingegaan. • Het verduurzamen en verbeteren van monumenten is zeker mogelijk en ook in het belang van het behoud van erfgoed. Er kan vaak meer dan men denkt, de benodigde werkzaamheden worden afgewogen tegen de monumentale waarden. Voor zonnepanelen is vanaf 1 januari 2024 beleid dat ruime mogelijkheden (wellicht ook in het zicht) biedt aan monumenten, ook binnen beschermd stadsgezicht. Zie de Beleidsregel Zonnepanelen – en collectoren.
2 De aanwijzing is in strijd met de Visie Strosteeg, opgesteld door de gemeente Utrecht voor het gebied waar de nu nog te slopen parkeergarage Springweg staat. - Het weghalen van de parkeergarage zorgt ervoor dat de belangrijkste argument tot aanwijzen als monument verval. Het complex is bijzonder omdat het de plek opvult die is ontstaan als gevolg van de bouw van de parkeergarage. - De visie omschrijft dat er gestudeerd moet worden op de aansluiting op de aanliggende bebouwing. Het aanwijzen als monument kan ervoor zorgen dat een passende toekomstige aansluiting wordt beperkt.	De Visie Strosteeg is bestuurlijk vastgesteld vóór de aanwijzing, daarmee is de Visie Strosteeg leidend. • De kenmerkende stedenbouwkundige opzet betreft de inpassing in de historische binnenstad. Een opgave die architect Oosting destijds uitwerkte door uit te gaan van een kleine korrel, het herstel van de historische stegenstructuur en het toevoegen van een - moderne interpretatie - van de kap. Voor deze aspecten is het complex destijds als (vroeg) voorbeeld van zorgvuldig herstel van de historische binnenstad geprezen en nu geselecteerd. De aanleiding voor het bouwplan was herstel van de historische structuur na sloop ten behoeve van de parkeergarage. Daarbij hoort ook de oplossing van de gesloten gevels aan de zijde van de parkeergarage. Met het in de toekomst slopen van de parkeergarage ontstaat een nieuwe situatie, maar de bijzondere cultuurhistorische betekenis van het complex voor de Utrechtse stadsvernieuwing blijft. • In de Visie Strosteeg wordt gesproken over een 'fijngevoelige aanpak' om de meer gesloten zijde van het complex in de toekomst aan te laten sluiten op de nieuwe context. Het inspelen op de nieuwe situatie, een nieuwe 'laag' aan de geschiedenis van het complex toevoegen door

ingrepen in de gesloten gevels is mogelijk en vooral een ontwerp-opgave.

3	Woonin erkent de historische waarde van het complex, maar vindt de aanwijzing een stap te ver gaan. De aanwijzing als gemeentelijk monument kan wel in de nabije toekomst, maar komt nu op een ongelegen moment.	Het complex maakt onderdeel uit van de inventarisatie en selectie na een toezegging aan de gemeenteraad. Nu beschermen staat ook de aanpak van verbeteringen (verduurzamen) en aanpassen ten behoeve van een toekomstige nieuwe omgeving niet in de weg.

Naar aanleiding van de zienswijze heeft op 11 januari 2024 een gesprek plaatsgevonden.

In gesprek met Woonin zijn deze onderwerpen aan de orde gekomen. Ook is aan gegeven dat het vervangen van materialen bijvoorbeeld door meer duurzame materialen mogelijk is, mits passend in het architectuurbeeld. Tevens is besproken dat de gangbare werkwijze is dat een eigenaar altijd in vooroverleg kan treden bij plannen. Woonin geeft aan dat met het gesprek de zorgen zijn weggenomen.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarden van het complex is het advies om de Teugelhof (Teugelhof 1-14, Springweg 26-38 (even nummers) en Strosteg 76-82 (even nummers) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van de zienswijze en het gesprek aangepast.

15. Zienswijze Station Overvecht

Door zowel ProRail in haar hoedanigheid als functioneel beheerder als NS Vastgoed in haar hoedanigheid als eigenaar zijn een zienswijze ingediend voor de aanwijzing van het Station Overvecht, Tiberdreef. De zienswijze van NS Vastgoed is ingediend op 19-10-2023 en door ProRail op 11-11-2023.

Over de voorgenomen selectie van het station is een gesprek geweest met NS-stations (06-04-2023). Een tweede gesprek is gevoerd over de plannen voor verduurzaming van het stationsgebouw (25-10-2024)

Met ProRail is naar aanleiding van de zienswijze gesproken op 16-01-2024.

De zienswijze komen in grote lijnen inhoudelijk met elkaar overeen en worden daarom hier gezamenlijk beantwoord. Voor zover een zienswijze door een van beide naar voren is gebracht wordt dit gemeld.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Station Overvecht als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1. Het is NS Vastgoed niet volledig duidelijk waar het voornemen van de gemeente nu precies betrekking op heeft. In de tekst van het voornemen is opgenomen dat dit voornemen enkel betrekking heeft op de Tiberdreef 10 te Utrecht.	De aanwijzing betreft niet alleen het stationsgebouw, maar ook de hoofdropzet van het station, met de arcade, het ronde stationsplein, de tunnel en de perronoverkapping. Deze elementen worden wel genoemd in de beschrijving, maar het adres Tiberdreef 10 betreft alleen het stationsgebouw. Naar aanleiding van de zienswijze is een verduidelijkingsgesprek gevoerd. De beschrijving is uitgebreid om meer duidelijkheid te geven. Ook zal de adressering aangepast worden.
2. Indien de aanwijzing een grotere reikwijdte dat het stationsgebouw heeft worden ProRail en NS, die beide verantwoordelijk zijn voor een efficiënte aansluiting op het vervoer met andere modaliteiten, het reizigersgemak, toegankelijkheid etc. is het van belang dat hiervoor benodigde werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder kostenverhoging, extra wettelijke verplichtingen, extra te volgen procedures, vertraging in de uitvoering.	Er zijn geen extra procedures van toepassing, het wijzigen van een beschermd monument is een onderdeel van de Omgevingsvergunning waar ook activiteiten als bouwen, slopen etc. onder vallen. Bij wijzigingen die het belang van het efficiënt functioneren van het station raken zullen deze altijd worden meegewogen in een besluit op een aanvraag om Omgevingsvergunning voor het wijzigen van het monument. In principe hoeven wijzigingen die in het belang van het efficiënt functioneren van het station geen kostenverhoging met zich meebrengen als gevolg van de beschermde status voor zover deze wijzigingen geen negatieve gevolgen hebben voor de cultuurhistorische waarde (kernwaarden) van het station.
3. De voorgenomen aanwijzing strookt niet met het bestuurlijk vastgestelde Handelingsperspectief (HP). Drie speerpunten van het HP zijn mobiliteit (fietsparkeren), bevinding tussen de wijken Overvecht en Tuindorp, sociale veiligheid. Er is flexibiliteit nodig om aan toekomstige veranderingen te kunnen voldoen	De genoemde speerpunten betreffen grotendeels aspecten die in alle waarschijnlijkheid geen (grote) bouwkundige wijzigingen van het station tot gevolg zullen hebben. De nodige flexibiliteit die gevraagd wordt zit in principe in het feit dat het gebruik van het monument meegewogen moet worden in de besluitvorming. Een aanwijzing tot beschermd monument houdt niet in dat het onmogelijk is het monument te wijzigen.
4. In het voornemen tot aanwijzing ontbreken duidelijke kaders waarin zowel het behoud van het cultureel erfgoed als het behoud (en optimalisatie) van de stationsfunctie beschreven staat. ProRail adviseert om gebruik te maken van informatie waarvoor zij een weblink heeft toegevoegd	Onderzoeken naar behoud van zowel het cultureel erfgoed als het behoud van de gebruiksfunctie worden over het algemeen opgesteld als er zich daadwerkelijk plannen tot wijzigen voordoen. Dergelijk onderzoeken zijn een tijdsopnamen en hebben over het algemeen een verminderde relevantie als er in de toekomst plannen tot verandering zijn. Dergelijke onderzoeken zijn vooral van groot nut als onderlegger van de planvorming omdat zij een gedegen onderbouwing en uitgangskader vormen voor de besluitvorming. De weblink die

	ProRail adviseert om gebruik van te maken verwijst naar een pagina die niet meer bestaat.
5. ProRail constateert in haar zienswijze dat er geen gedetailleerde redengevende omschrijving is en adviseert deze op te stellen.	Een redengevende omschrijving is vooral een registratie in het erfgoedregister bedoeld om het te beschermen pand te identificeren. Een redengevende omschrijving is geen cultuurhistorische opname van het gebouw zoals die gevraagd wordt bij de indieningsvereisten. In een aanwijzingsbesluit wordt geen uitvoerig gedetailleerde beschrijving van de cultuurhistorische waarde opgesteld omdat een dergelijke opname ten onrechte de indruk wekt dat het gehele gebouw cultuurhistorisch is opgenomen. Dit laatste is niet mogelijk omdat dan delen van het gebouw die aan het zicht onttrokken zijn (door wand- en plafondafwerkingen etc.) in het zicht gebracht zouden moeten worden.
6. NS Vastgoed vraagt in haar zienswijze om rekening te houden met de nodige werkzaamheden voor verduurzaming en klimaatadaptatie. Daarnaast zijn er problemen met optrekkend grondwater en diverse lekkages.	Bij een aanvraag om Omgevingsvergunning voor het wijzigen van een monument wordt rekening gehouden met het gebruik van het monument. Daaronder valt ook het afwegen van noodzakelijk wijzigingen om het gebouw constructief goed wind en waterdicht te houden. De verduurzamingsopgave en klimaatadaptatie van beschermde monumenten draagt ook bij aan het behoud van het cultureel erfgoed. Ook voor die benodigde werkzaamheden geldt dat zij zorgvuldig worden meegewogen in een aanvraag om Omgevingsvergunning.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarde is het advies om station Overvecht (Tiberdreef) aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

De redengevende beschrijving is naar aanleiding van punten uit de zienswijze aangepast.

16. Zienswijze Vechtoever 33 t/m 67

Door twee eigenaren is een zienswijze ingediend over de voorgenomen aanwijzing van de woningen Vechtoever 33 t/m 67

Er is een informatieavond gehouden met bewoners op 26-09-2023. Met de bewoners/ eigenaren is een notitie gedeeld met nadere toelichting op de monumentale waarden.

Zienswijze op voornemen aanwijzing Vechtoever 33 t/m 67 als gemeentelijk monument

Reactie	Reactie Erfgoed
1 Zienswijze Eigenaar 1 Ik juich uw voornemen van harte toe. De status van gemeentelijk monument zal eraan bijdragen dat de unieke architectonische en stedenbouwkundige waarden behouden blijven. Ook waardeer ik uw toezegging om de inrichting van de openbare ruimten met de muurtjes onderdeel te laten zijn van de bescherming. In uw notities geeft u aan dat zonnepanelen op het platte dak vergunningvrij zijn. Geldt dat ook voor airco-units en de warmwater-voorzieningen die nu ook op enkele platte daken zijn geplaatst? Ook hecht ik aan een goede beschrijving van wat waardevol/monumentaal is en wat niet. Voorkomen dient te worden dat bijvoorbeeld interne gebouwaanpassingen door een monumentenstatus vergunningplichtig worden.	• Het is goed om te vernemen dat de aanwijzing als monument onderschreven wordt. • De muurtjes als onderdeel van de openbare ruimte zullen worden meegenomen in de beschrijving. Ook zal in het omgevingsplan deze specifieke inrichting van de buitenruimte als cultureel erfgoed worden benoemd • Voor het plaatsen van warmwatervoorzieningen en airco-units op bijvoorbeeld de platte daken geldt geen andere vergunningplicht dan zoals die nu ook al is. Veelal blijkt voor dergelijke installaties namelijk al een vergunningplicht ook al is een pand niet beschermd. • Er is een notitie gemaakt. Ook zal de beschrijving uitgebreid worden. Niet monumentale onderdelen in het interieur zijn niet vergunningplichtig op basis van de Verordening Erfgoed van de gemeente Utrecht. Er is voor deze woningen vastgesteld dat er geen monumentale onderdelen zijn in het interieur. Het enige aspect dat als waardevol is benoemd, is het in stand houden van de vide.
2 Zienswijze Eigenaar 2 Hoewel ik aan de ene kant vereerd ben met de erkenning dat het woningbouwcomplex op de Vechtoever bijzonder is, vind ik de consequenties die verbonden zijn aan de aanwijzing tot gemeentelijk monument, eigenlijk ongewenst. Dit betreft de vergunningplicht en de financiële en administratieve verplichtingen die de vergunningplicht met zich meebrengt. Deze moeten naar mijn oordeel zwaarder meegewogen worden in uw besluitvorming. Mocht u toch besluiten de status van gemeentelijk monument aan het woningbouwcomplex Vechtoever toe te kennen dan moet deze status ook van toepassing zijn op de muurtjes in de openbare ruimte. Deze muurtjes vormen een karakteristiek onderdeel van het architectonisch plan van het woningbouwcomplex en zijn in dat opzicht onlosmakelijk verbonden met het woningbouwcomplex.	• Het klopt dat er een extra vergunningplicht is bij een monumentenstatus. Voor het interieur geldt echter dat niet monumentale onderdelen zonder vergunning gewijzigd kunnen worden. Dit is op de bewonersavond ook gedeeld met de aanwezigen. Ook is nog een nadere notitie gemaakt over wat vergunningplichtig is wat niet (in het kader wijzigen monument). • De muurtjes in de buitenruimte zullen worden meegenomen in de beschrijving van de monumentale waarden.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarde van het complex is het advies om Vechtoever 33 t/m 67 aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie. De redengevende beschrijving is naar aanleiding van de zienswijze aangepast.

17. Zienswijze Universiteit Utrecht

Op 2 november 2023 heeft de Universiteit Utrecht een 'zienswijze voornemen aanwijzing universitaire gebouwen tot gemeentelijke monumenten' ingediend.

De zienswijze betreft de volgende panden:

H.R. Kruytgebouw – Padualaan 8
Educatorium – Leuvenlaan 19
Minnaertgebouw – Leuvenlaan 4
Basketbar – Genevelaan 8
Universiteitsbibliotheek – Heidelberglaan 3
Warmtekrachtstation – Limalaan 36
Universiteitsmuseum – Lange Nieuwstraat 106
Kantinegebouw (Dining Hall) - Maupertuusplein 1 (in voornemen staat Maupertuuslaan 1)

De zienswijzen zijn per pand door de Universiteit toegelicht. Per pand is overleg geweest met medewerkers van Erfgoed. Van deze gesprekken zijn verslagen gemaakt.

Volgorde van de gesprekken

09-11-2023 Basket Bar
16-11-2023 Minnaertgebouw
23-11-2023 Kruytgebouw
30-11-2023 Krutygebouw
07-12-2023 Universiteitsbibliotheek
14-12-2023 Educatorium
18-01-2024 Warmtekrachtcentrale (WKC)
25-01-2024 Universiteitsmuseum
01-02 –2024 Dining Hall (Kantine)

Hieronder volgt een samenvatting van de zienswijze en de ambtelijke reactie. Het begint met een algemeen deel en daarna volgt per pand de zienswijze en de beantwoording om te eindigen met de conclusie. Relevante afspraken m.b.t. de ingediende zienswijze die voortkomen uit het mondelinge overleg zijn meegenomen in de reactie.

17.1 Zienswijze op voornemen aanwijzing als gemeentelijk monument algemeen

Reactie Universiteit	Reactie Erfgoed
1 Gelet op de vele ambities en beleidsuitgangspunten van de Universiteit die van toepassing zijn op de gebouwde omgeving, mag de monumentale status niet enkelzijdig en/ of automatisch prevaleren boven andere waarden. De UU wenst dat haar zorgen in dit opzicht serieus worden genomen.	In de gesprekken met de Universiteit per gebouw is uitgebreid ingegaan op dit aspect en deze zorg. Hierbij delen wij hierin de mening van de commissie Omgevingskwaliteit dat de aanwijzing niet <i>onredelijk</i> belemmerend mag zijn. Dat betekent dat het monumentenaspect niet automatische prevaleert boven andere waarden.
2 Voor alle gebouwen geeft de Universiteit aan dat het vastgoed voortdurend aan ontwikkelingen wordt aangepast waarbij gebruikswaarden ook in de toekomst behouden en betaalbaar blijven. Specifiek zijn van essentieel belang de aspecten veiligheid, functionaliteit en duurzaamheid.	De monumentenstatus zal niet in onredelijkheid de aspecten veiligheid, functionaliteit en duurzaamheid belemmeren. Wij delen deze mening omdat deze aspecten ook van belang zijn voor behoud van het erfgoed. Het zoeken naar een balans mag ook niet leiden tot excessieve kosten. Ook spelen bij deze jonge gebouwen minder dwingende aspecten als bijzonder of niet meer verkrijgbaar materiaal.

17.2 Zienswijze op voornemen aanwijzing Kruidgebouw als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Kruidgebouw	Reactie Erfgoed
1 Er is een omvangrijke herontwikkelingsopgave voor het gebouw gestart. Functioneel gezien ligt de grootste transformatieopgave op het optimaal laten functioneren van het gebouw op het niveau van het maaiveld. Dat betekent het meer toegankelijk en open maken van de plint, hetgeen flinke gebouw aanpassingen betekent.	De functionaliteit van het gebouw – o.a. de toegankelijkheid – van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en het brutalistische karakter van het gebouw.
2 De voor onderwijs en onderzoek noodzakelijke spontane ontmoetingen en interactie vragen meer openheid in het gebouw en meer horizontale tussen de verschillende gebouwvleugels, zowel in de kern als buiten de huidige gevellijn.	Ook hier geldt dat er naar een balans zal worden gezocht tussen het voor het onderwijs en onderzoek noodzakelijke ontmoeten en interactie en het brutalistische karakter.
3 De Universiteit staat voor een grote duurzaamheidsopgave voor dit gebouw. Koudebruggen en gevelpuien dienen grondig aangepakt te worden. De enige mogelijkheid die nu opportuun is, is dat de balkons in zijn geheel verwijderd worden of dat er een vliesgevel voor de balkons langs wordt geplaatst. Ook wil de Universiteit de mogelijkheid behouden om het geveleppervlak te kunnen inzetten voor duurzame toepassingen t.b.v. de directe omgeving, zoals zonnepanelen en groentoe toepassingen. De Universiteit verzoekt om de balkons uit te sluiten van de gemeentelijke monumentenstatus.	Bij dit type gebouw is de constructie een essentieel onderdeel van de monumentale waarden, het gebouw is in zijn geheel met een rationele bouwtechniek ontworpen. Het oplossen van bijvoorbeeld de koudebruggen is tegelijkertijd een wezenlijke opgave. Erfgoed erkent dat hier een spanning is tussen de verduurzamingsopgave en behoud van monumentale waarden, het is echter de intentie om de opgave samen met UU aan te gaan. Bij het aanwijzen is altijd het gehele gebouw juridisch beschermd. Er kan geen uitsluitel gemaakt worden voor onderdelen van de gevel. Ook behoren de balkons tot de karakteristieke onderdelen van de architectuur en daarmee tot de monumentale waarden. De Commissie Omgevingskwaliteit geeft aan om op een open manier met de kernwaarden om te gaan, ook ten aanzien van de balkons.
4 De Universiteit heeft bezwaar tegen het aanwijzen van het Centraal Dienstgebouw. De reden is twijfel aan de monumentwaarden van het gebouw én sloop is noodzakelijk om transformatie van het Kruidgebouw te realiseren. De positie van het dienstengebouw in de oksel van het Kruidgebouw maakt het realiseren van uitbreiding op de begane grond van het Kruidgebouw.	Het Centraal Dienstengebouw is onderdeel van het oorspronkelijke ontwerp en daarom meegenomen in de aanwijzing. Nader onderzoek heeft aangetoond dat de monumentwaarden minder zijn dan in eerste instantie aangenomen. Ook is het dienstengebouw geen bouwkundige eenheid (niet fysiek verbonden) met het Kruidgebouw. Vanwege deze overwegingen is het advies om het dienstengebouw niet onderdeel te laten zijn van de aanwijzing en daarmee ook de herontwikkeling van het Kruidgebouw op de begane grond mogelijk te maken.

In de aangepaste beschrijving is opgenomen dat het dienstengebouw niet tot het gemeentelijk monument behoort.

De Commissie Omgevingskwaliteit geeft aan het advies van Erfgoed hierin te volgen. Ze vraagt ook aandacht voor de eventuele toekomstige nieuwe invulling hier en de passendheid in de context van het Kruidtgebouw.

17.3 Zienswijze op voornemen aanwijzing Educatorium als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Educatorium		Reactie Erfgoed
1	Het Educatorium moet qua programmering worden herzien tezamen met de ontwikkeling van het centrumcluster. De hoofdfuncties blijven behouden, maar de restaurantfunctie op de begane grond functioneert niet optimaal. Ook dienen de looplijnen en ingangen van het gebouw aangepast te worden om de oriëntatie van het gebouw te laten aansluiten bij de herontwikkeling van het gebied.	Aanpassing van het entreegebied, de looplijnen en ingangen is mogelijk. De functionaliteit van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden.
2	De begrenzing van het monument zoals op de kaart aangegeven is niet juist. Verzoek tot aanpassing zodat dit helder is.	De begrenzing is aangepast.

17.4 Zienswijze op voornemen aanwijzing Minnaertgebouw als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Minnaert		Reactie Erfgoed
1	Het gebouw is op de eerste verdieping verbonden met naastgelegen gebouwen. Op de begane grond ontbreekt deze routing en een duidelijke entree. Aanpassingen moeten in de toekomst mogelijk zijn om de interactie tussen UU en samenleving te vergroten. Ook is er de wens tot meer transparantie op de begane grond. Dit sluit aan bij de ambities zoals benoemd in de Omgevingsvisie.	Aanpassing van het entreegebied, de looplijnen en ingangen is mogelijk. De functionaliteit van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden.
2	De UU wil de mogelijkheid behouden om de (toenmalige) duurzaamheidsconcepten in het gebouw te kunnen opwaarderen en aanpassen aan huidige inzichten, zodat het gebouw ook qua duurzaamheid vooruitstrevend kan blijven.	Het gebouw is ontworpen met een hoog experimenteel duurzaamheidskarakter. De experimentele ontwerpbenadering wordt in de aangepaste redengevende beschrijving genoemd als kernwaarde die inspiratie kan bieden voor toekomstige opgaven.
3	De begrenzing van het monument zoals op de kaart aangegeven is niet juist. Verzoek tot aanpassing zodat dit helder is.	De begrenzing is aangepast.

17.5 Zienswijze op voornemen aanwijzing Basket Bar als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Basket Bar	Reactie Erfgoed
1 In het voornemen wordt expliciet gesproken over de basketbalkooi en de doorlopende plint. Het basketbalveld is al lange tijd niet meer in gebruik. Het glazen dak van het basketbalveld is aanleiding geweest om het basketbalveld te sluiten, vanwege lekkages en het vallende glas (de veiligheid).	Het benoemen van de functie basketbalveld betekent zeker niet dat deze functie teruggebracht moet worden als dat veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Het beperken van het veiligheidsrisico kan bijvoorbeeld door het niet toegankelijk maken, het geven van een functie waarbij geen veiligheidsrisico speelt of constructieve maatregelen treffen.
2 Het beoogde oorspronkelijke gebruik van de oranje wokkel als invalidenentree en vluchtweg is suboptimaal gebleken en het is daarom uit veiligheidsoogpunt twijfelachtig of deze in de huidige vorm in de herontwikkeling meegenomen kan worden. De UU verzoekt om de oranje wokkel van de bescherming uit te zonderen.	De Commissie Omgevingskwaliteit merkt op dat het vooral om een technisch probleem lijkt te gaan dat kan worden opgelost. De oranje wokkel is een wezenlijk onderdeel van het ontwerp, het resultaat van het gehele ontwerpproces van de architecten. Er liggen nog geen concrete plannen voor de verblijfplekken in de centrumzone. Uitsluiten van de monumentenstatus is daarom niet wenselijk. Het is ook niet duidelijk wat het veiligheidsaspect precies is. Daarnaast wordt het twijfelachtig gevonden dat het veiligheidsaspect kan worden opgelost. Het is dus mogelijk dat het veiligheidsaspect wel opgelost kan worden. De Commissie Omgevingskwaliteit merkt op dat het op de locatie woekeren is met verschillende belangen en met ruimte, maar dat het basketbalveld zonder wokkel geamputeerd oogt en dat het belangrijk is om de onderdelen als geheel bij elkaar te houden.
3 De programmering van de basketbar is onlosmakelijk verbonden met de grootschalige renovatie en herprogrammering van de directe omgeving. Het benoemen van de functies waarvoor de Basketbar is gebouwd, horeca, retail en sport, als kwaliteit dekt de lading niet meer. Daarvoor is nodig dat de functies die tot het verleden behoren niet meer worden benoemd, zodat daarin geen onnodige beperkingen voor toekomstige ontwikkelingen is gelegen.	Het benoemen van functies als basketbalveld (en bijvoorbeeld boekwinkel) is van belang om het ontwerpproces en het ontwerp toe te lichten in de beschrijving. Het gaat bij een monumentenstatus echter niet om het behoud of verplicht terugbrengen van specifieke functies, maar om het ontwerp. De beschrijving van de specifieke monumentwaarden is aanpast, zodat duidelijk is dat niet de functies zelf de te beschermen waarden zijn.
4 De begrenzing van het monument zoals op de kaart aangegeven is niet juist. Verzoek tot aanpassing zodat dit helder is.	De begrenzing is aangepast

17.6 Zienswijze op voornemen aanwijzing Universiteitsbibliotheek als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Universiteitsbibliotheek	Reactie Erfgoed
1 Voor de UB liggen al plannen voor aanpassing en verdere ontwikkeling van functies. Er is dringend behoefte om het gebouw beter te benutten (gelet op de grote lege ruimtes) en naast de bibliotheekfunctie andere functies aan het gebouw toe te voegen.	De functionaliteit van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden. Hierbij worden uiteraard de al concrete plannen door ons meegenomen.
2 Het overgebleven gedeelte van de loopbrug is niet meer in gebruik en het concrete plan is om dit gedeelte ook te slopen. Het in zijn geheel verwijderen van de corridor (loopbrug) draagt bij aan de open zichtlijnen op de levendige as van het USP en de ambities van de UU voor het gebied en de omgevingsvisie. De aanwijzing monument behoort in de opvatting van de UU hiertoe ruimte te bieden.	Het is duidelijk dat de loopbrug (corridor) geen functie meer heeft, slechts nog deels aanwezig is en niet past in de visie op de centrale as. Uitsluiten van de bescherming is niet mogelijk omdat het fysiek verbonden is met het hoofdgebouw. Erfgoed zal positief adviseren wanneer een vergunning wordt aangevraagd om de loopbrug te verwijderen. Wij willen wel betrokken zijn bij het aanhelen van de gevel als gevolg van de sloop.
3 Het slopen van de corridor heeft ook gevolgen voor de hoofdentree van UBU. Het maaiveldniveau – nu anoniem en gesloten – dient een herontwikkeling te ondergaan, zodat het aansluit om de ambities voor de Centumboulevard en zodat de toegankelijkheid wordt geborgd.	Aanpassing van het entreegebied en het maaiveldniveau is mogelijk. De functionaliteit van het gebouw is ook voor Erfgoed van belang. Dit houdt in dat er naar een goede balans zal worden gezocht tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden.
4 In het voornemen wordt aangegeven dat de parkeergarage onderdeel van het gebouw is. Er wordt verder geen onderbouwing gegeven waarom de monumentale status tevens op de parkeergarage zit. Daarnaast is het USP voorbestemd om autoluw gebied te worden, waardoor de parkeervoorziening overbodig wordt. Hergebruik van de parkeergarage is gezien de hellingvloeren niet te realiseren.	De parkeergarage hoort bij het totaalontwerp van UBU, maar de garage zelf (het inbouwpakket) is niet het meest bijzondere onderdeel. De hoogste waarden zitten in het bibliotheekgebouw zelf. De parkeergarage is fysiek verbonden met de bibliotheek en valt daarmee onder de juridische bescherming. De Commissie Omgevingskwaliteit pleit om de luchtbrug (corridor) en de garage wel op te nemen in de bescherming omdat het gaat om het ensemble en over alles wat binnen de invloedssfeer van het gebouw zit.
5 De UU heeft grote bezwaren tegen het mede aanwijzen van de parkeergarage en de corridor als onderdeel van het gemeentelijk monument.	Voor de corridor (loopbrug) en de parkeergarage is het juridisch niet mogelijk om deze uit te sluiten van de bescherming, aangezien deze fysiek aan het hoofdgebouw verbonden zijn. In de aangepaste redengevende beschrijving is aangegeven dat de oorspronkelijke loopbrug deels is gesloopt en dat het nog aanwezige deel niet behoort tot de kernwaarden. Van de parkeergarage wordt in de aangepaste beschrijving aangegeven dat het inbouwpakket geen monumentale waarde heeft en dat de gevels en de verbindende gevel met het bibliotheekgebouw positieve waarde hebben.
6 De begrenzing van het monument zoals op de kaart aangegeven is niet juist. Verzoek tot aanpassing zodat dit helder is.	De begrenzing is aangepast

17.7 Zienswijze op voornemen aanwijzing Warmtekracht centrale als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Warmtekracht koppeling centrale	Reactie Erfgoed
1 In het Voornemen wordt gesproken over warmtekrachtstation. Dit is onjuist. Het gaat om de Warmtekrachtkoppeling centrale (WKK). De benaming moet worden gecorrigeerd.	Tijdens het gesprek over het gebouw (18-01-2024) is door de UU aangegeven dat zij de benaming Warmtekrachtcentrale (afgekort WKC) voorstaat. De techniek die gebruikt wordt is warmtekrachtkoppeling. In de aangepaste beschrijving is daarom de benaming warmtekracht centrale overgenomen.
2. Het WKK ligt op een uithoek van de campus. Hierdoor is slechte sociale controle op wie het pand nadert. Mogelijke aanpassingen kunnen in de toekomst nodig zijn om de sociale veiligheid van zowel omgeving als voor medewerkers te verbeteren. De aanwijzing als monument behoort in de opvatting van de UU hiertoe ruimte te bieden.	Aanpassing ten behoeve van sociale veiligheid zijn zeker mogelijk. Bij concrete plannen zal het gaan om een goede balans tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden.
3. Met het gasloos worden van de UU in 2024 komt een einde aan de oorspronkelijke en huidige functie van het gebouw. Er wordt nagedacht over herbestemming. Naar verwachting zal het gebied rond de WKK ook in de toekomst ingezet worden voor de energietransitie. Mogelijk leent het gebouw van de WKK zich voor een nieuwe functie passend bij de energieambities. Een aanwijzing monument dient hier ruimte voor te bieden.	Herbestemming is ook in het belang van het behoud van erfgoed. Een monument moet gebruikt kunnen worden. Een nieuwe functie in het kader van energietransitie is zelfs zeer passend bij dit nutsgebouw. Het gebouw is nu eenmaal ontworpen voor het opwekken van energie. Vervolgens gaat het bij de daartoe gewenste ingrepen om een goede balans en afweging met de monumentale waarden.
4 Het gebouw zelf dient verduurzaamd te worden. Verbetering van het binnenklimaat zal nodig zijn, ook bij toekomstige nieuwe functies. Een aanwijzing dient hiervoor ruimte te bieden	Het verduurzamen van erfgoed is ook in het belang van het behoud. Het binnenklimaat aanpassen, ook bij nieuwe functies, is mogelijk. Het gaat vervolgens om een goede balans tussen de gewenste ingrepen en de monumentale waarden. De kernwaarden zijn vooral gelegen in de cortenstalen huid en de architectonische vorm en niet in het interieur. Dat is opgenomen in de aangepaste beschrijving.

17.8 Zienswijze op voornemen aanwijzing Universiteitsmuseum als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Universiteitsmuseum	Reactie Erfgoed
1 Het Universiteitsmuseum is zeer recent getransformeerd van een verouderd museum naar een eigentijds museum. Om moverende redenen is het niet gelukt de grote glazen gevel aan de Lange Nieuwstraat van isolerende beglazing te voorzien. Een dergelijke verduurzaming wil de UU in de toekomst alsnog graag mogelijk maken. De UU verzoekt om de glazen gevel uit te zonderen van de monumentenstatus.	Juridisch is het niet mogelijk om onderdeel van het gebouw uit te sluiten van de bescherming. De gevel is een essentieel onderdeel van de architectuur en van het ontwerp en daarmee van de monumentale waarde. Verduurzamen van monumenten is principe mogelijk en ook van belang voor behoud van cultureel erfgoed. In dit specifieke geval zullen aspecten als behoud van de transparantie van het glas en een passende detaillering om recht te doen aan de architectuur van groot belang zijn in de afweging

17.9 Zienswijze op voornemen aanwijzing Dining Hall als gemeentelijk monument

Reactie Universiteit Dining Hall	Reactie Erfgoed
1 In het Voornemen wordt gesteld dat het gebouw van belang is als onderdeel van de geschiedenis van de Kromhoutkazerne en het enige nog aanwezige mess- en kantinegebouw en daarmee zeldzaam is. De UU bestrijdt dit. Het gebouw dateert pas uit 1985, is in tegenstelling tot de overige gebouwen van de Kromhoutkazerne van beton gebouwd en vormt in alle opzichten een breuk met de geschiedenis. Het kantinegebouw reflecteert de militaire geschiedenis van Utrecht in zoverre juist niet, althans onvoldoende. Met andere woorden: schoonheid en cultuurhistorische waarde van het gebouw zijn zeer betrekkelijk en onvoldoende om het gebouw monumentwaardig te achten.	Het gebouw heeft grote cultuurhistorische waarde en de militaire context is cruciaal. Het is onderdeel van de lange geschiedenis van de Kromhoutkazerne en daarmee van de Nieuw Hollandse Waterlinie. In de geschiedenis van de Kromhoutkazerne is het gebouw (kantine) destijds als 'spin in het web' gebouwd voor het groter geworden kazerneterrein. Volgens de Cultuurhistorische Verkenning maakt het gebouw deel uit van een historisch gelaagd militair landschap dat lokaal en (inter)nationaal van grote betekenis is. Alleen in bouwstijl wijkt het af van de oudere bebouwing op het terrein. De architectuur is tegelijkertijd in zijn verschijningsvorm bijzonder (brutalisme). De Commissie Omgevingskwaliteit vindt de <i>'Dining Hall'</i> absoluut monumentwaardig. Het gebouw heeft veel autonome kwaliteit, is wezenlijk van waarde in de stroming van deze architectuur in Utrecht en is bijzonder (en gaaf) genoeg voor het toekennen van een monumentstatus.
2 De Dining Hall zal op korte termijn worden afgestoten, dit is met het oog op een toekomstbestendige en functionele vastgoedportefeuille van de UU. De reden hiervoor is dat de Dining Hall in zijn huidige vorm slechts geschikt is voor een beperkt aantal bestemmingen.	De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft in het kader van het Programma Militair Erfgoed het kantinegebouw in de selectie opgenomen van waardevol militair erfgoed. Wij hebben geen inzicht in welke functies concreet bekeken zijn en daarmee gebruik/ herbestemming niet mogelijk is.
3 De UU heeft een taxatie laten uitvoeren, waarbij is onderzocht wat de verkoopwaarde van het gebouw zal zijn in het geval dat het niet als monument wordt aangewezen en als dat wel het geval is. De taxatie geeft een substantiële waardevermindering aan in geval van aanwijzing. In de opvatting van de UU dient het belang van de UU bij verkoop zonder waardevermindering zwaarder te wegen en dient de doorslag te geven.	De waarde van een status als monument wordt ook bepaald door de meerwaarde voor de samenleving. Erfgoed versterkt de identiteit, draagt bij aan kwaliteit van de leefomgeving en heeft een status- en marketing waarde. Op grond van jurisprudentie is niet aan te tonen dat het aanwijzen zonder meer tot waardevermindering zou leiden. Er zijn ook andere factoren die een grote invloed hebben op de verkoopwaarde, zoals de mogelijke bestemmingen in het omgevingsplan en de locatie. De locatie is gelegen in de directe omgeving van Unesco Werelderfgoed en in de daarin benoemde cultuurhistorische hoofdstructuur militair, en ligt tevens vlakbij Werelderfgoed-property (resterende deel Fort Vossegat: bomvrij wachthuis). Dit kan beperkend werken op ontwikkelingen.
4 Er is een fout gemaakt in het adres. Het betreft Maupertuusplein 1	Dit is gecorrigeerd.

- 5 Er is in verband met de zienswijze een bezoek ter plekke geweest (01-02-2024) en een gesprek (08-02-2024)
- In het gesprek is onder andere aan de orde gekomen de mogelijkheid voor extra licht en uitzicht ten behoeve van nieuwe functies. Zo zijn er mogelijkheden om de plint meer te openen en het toevoegen van een lighthof in de kern van het gebouw waarbij een verbinding tot de gevel tot de mogelijkheden behoort. Ook hier geldt dat het gaat om de balans tussen de cultuurhistorische waarden en de gewenste ingrepen.

Reactie Universiteit

De UU geeft aan in haar conclusie de volgende gebouwen/ onderdelen van de gebouwen niet aan te wijzen als gemeentelijk monument en aanpassingen te doen in de functies en specifieke kenmerken en kwaliteiten.

Reactie Erfgoed

1	Dining Hall	Het gebouw heeft meer dan voldoende cultuurhistorische kwaliteiten om het aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het gebouw komt ook voor op de selectielijst in het programma Militair Erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Bij nadere op te stellen plannen zal er gekeken worden naar een goede balans tussen monumentwaarden en functionaliteit.
2	Loopbrug/ corridor UBU	Juridisch zijn onderdelen van een gebouw niet uit te sluiten van de bescherming. Juridische bescherming wil niet zeggen dat het betreffende onderdeel ook monumentwaarden heeft. In de beantwoording van de zienswijze is hierop ingegaan. De beschrijving is aangepast naar aanleiding van dit punt.
3	Parkeergarage UBU	Juridisch zijn onderdelen van een gebouw niet uit te sluiten van de bescherming. Juridische bescherming wil niet zeggen dat het betreffende onderdeel ook monumentwaarden heeft. In de beantwoording van de zienswijze is hierop ingegaan. De beschrijving is aangepast naar aanleiding van dit punt.
4	Centraal Dienstengebouw nabij Kruidgebouw	Het Centraal Dienstengebouw zit niet vast aan het hoofdgebouw (is geen onderdeel van de bouwkundige eenheid) en zal worden niet worden aangewezen als gemeentelijk monument. In de beantwoording van de zienswijze is de onderbouwing gegeven. De beschrijving is aangepast naar aanleiding van dit punt.
5	Balkons Kruidgebouw	Juridisch zijn onderdelen van een gebouw niet uit te sluiten van de bescherming. Bij nadere nog op te stellen plannen zal gekeken worden naar een goede balans tussen de monumentwaarden en de aspecten als veiligheid, functionaliteit, duurzaamheid en gebiedsontwikkeling.

6	Glazen gevel UM	Juridisch zijn onderdelen van een gebouw niet uit te sluiten van de bescherming. Bij nadere nog op te stellen plannen zal gekeken worden naar een goede balans tussen de monumentwaarden en de aspecten als veiligheid, functionaliteit en duurzaamheid.
7	Oranjewokkel/ kuil bij Basketbar	Juridisch zijn onderdelen van een gebouw niet uit te sluiten van de bescherming. Bij nadere nog op te stellen plannen zal gekeken worden naar een goede balans tussen de monumentwaarden en de aspecten als veiligheid, functionaliteit, duurzaamheid en gebiedsontwikkeling. De beschrijving is aangepast naar aanleiding van delen uit de zienswijze.

Advies: Gezien de cultuurhistorische waarde van het Kruidgebouw (Padualaan 8), het Minnaertgebouw (Leuvenlaan 4), de Basket Bar (Genevelaan 8), het Educatorium (Leuvenlaan 19), de Universiteitsbibliotheek (Heidelberglaan 3), het Universiteitsmuseum (Lange Nieuwstraat 106), de Warmtekracht Centrale (Limalaan 36) en de Dining Hall (Maupertiusplein 1) is het advies om deze gebouwen aan te wijzen als gemeentelijk monument. Ook gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit over de selectie en gelet op de adviezen van de Commissie over de ingebrachte zienswijzen.

Voor het Dienstengebouw bij het Kruidgebouw geldt dat wij het College zullen adviseren deze niet aan te wijzen als gemeentelijk monument. De redengevende beschrijving is hierop aangepast. Het dienstengebouw wordt benoemd als niet tot het beschermde monument behorend.

De redengevende beschrijvingen zijn aangepast naar aanleiding van (onderdelen) van de zienswijzen.